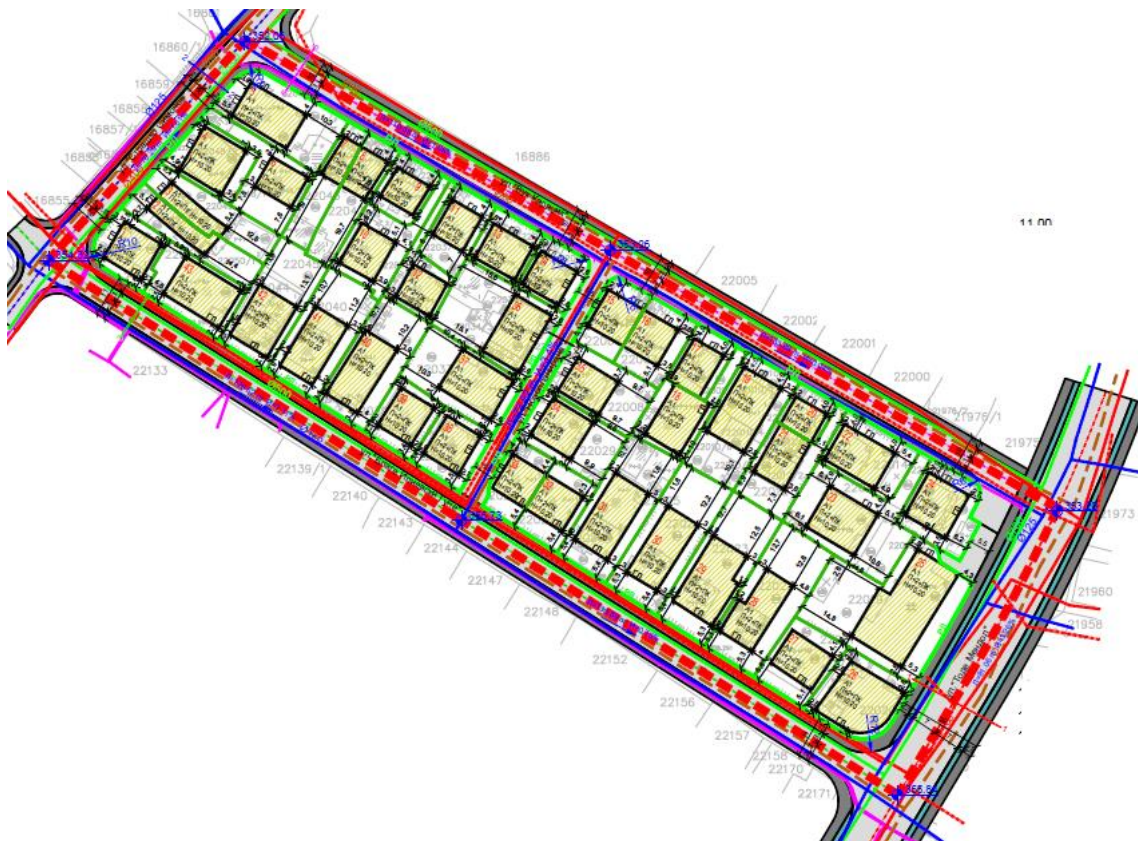

ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНА НА ДЕТАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ДЕЛ ОД УЕ ТОДЕ МЕНДОЛ, ДЕЛ ОД УБ 62, ПЛАНСКИ ОПФАТ ПОМЕЃУ УЛИЦИТЕ: УЛ. ТОДЕ МЕНДОЛ, УЛ. ВУК КАРАЌИЌ, УЛ. СТРАШКО СИМОНОВ И УЛ. БЛАГОЈ ИЛИЕВ ГУНЕ, ОПШТИНА КУМАНОВО

НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ

Август, 2018 година

Со цел навремено да се согледаат можните влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето, како и социо - економските аспекти од реализација на Измена и дополна на ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиев Гуне, општина Куманово, согласно член 65, став 2 од Законот за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15 и 39/16), се наложи потребата за спроведување на Стратегиска оцена на животната средина.

Извештајот за Стратегиска оцена е потпишан од Експерт за Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина (видено од Копија на потврда, дадено во прилог).

Во подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена на влијание врз животната средина учествуваа:

Емил Стојановски, дипл. инж. по заштита на животна средина,
Љупчо Аврамовски, дипл. економист,
Игор Кукуловски, дипл. инж. по заштита на животна средина,
Кети Андонова, администратор.

Горенаведениот извештај за стратегиска оцена на животната средина согласно член 66 став (5) од Законот за животна средина е потпишан од лице кое е вклучено во листата на експерти за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина која ја води Министерството за животна средина и просторно планирање. Како доказ за истото во прилог на извештајот е дадена копија на Потврдата со број 07-10997/2 од 26.12.2012 година дадена од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање.

Енвиро Ресурси, ДОО Скопје

Управител

Емил Стојановски

Имајќи предвид потребата од изработка на Извештај за стратегиска оцена врз животната средина за Измена и дополна на ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиев Гуне, општина Куманово како и одредбите од Законот за животна средина донесувам:

Р Е Ш Е Н И Е

За определување на експерт за изработка на Извештај за стратегиска оцена на животната средина

Емил Стојановски, дипломиран инженер, се определува за овластен Експерт за изработка на стратегиска оцена на животна средина за Измена и дополна на ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиев Гуне, општина Куманово.

Образложение:

Емил Стојановски, дипломиран инженер, ги исполнува условите пропишани со член 68 став (3) од Законот за животна средина на Република Македонија со тоа што има положен испит за Експерт за стратегиска оцена на животната средина како и е вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена врз животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање.

Енви́ро Ресурси, ДОО Скопје
Управител

Емил Стојановски

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
Скопје

Број 07-10997/2
26.12. 2012, година

П О Т В Р Д А

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

СТОЈАНОВСКИ Душан ЕМИЛ дипломиран инженер по заштита на животната средина од Скопје, роден на 01.03.1975 година во Скопје, Република Македонија, на ден 28.12.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање, и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина, со тоа се стекнува со право да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава врз основа на член 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10, 124/10; 51/11 и 123/12).

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер,
М-р Abdilaqim Adem

Комисија за полагање на стручен испит за
стратегиска оцена на животната средина

Претседател,
М-р Јадранка Иванова

Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Архивски бр. 07-23/21

Дата: 14.01.2011

Република Македонија
Министерство за
животна средина
и просторно планирање

Бул. "Гоце Делчев" бб
1000 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 3251 400
Факс (02) 3220 165
Е-пошта: infoeko@moepp.gov.mk
Сайт: www.moepp.gov.mk

П О Т В Р Д А

Се потврдува дека АВРАМОВСКИ Методиа ЉУПЧО дипломиран економист од Скопје, роден на 01.03.1953 година, во Скопје, Република Македонија, на ден 30.12.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина за да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава привремено за да му служи на споменатото лице, додека да се подготвува потврдата за положен стручен испит за експерт за стратегиска оцена на животната средина која се издава согласно членот 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10 и 124/10).

Комисија за полагање на стручен испит за
стратегиска оцена на животната средина

Претседател,
М-р Јадранка Иванова

Број: 0805-50/150020170288169

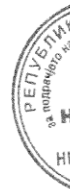
Датум и време: 24.10.2017 г. 13:14:05

/Електронски издаден документ/

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Целосен назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Кратко име:	ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА бр.19 ТЦ-Тафталице/с3 лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ
Вид на субјект на упис:	ДОО
Датум на основање:	27.1.2006 г.
Деловен статус:	Активен
*Вид на сопственост:	Приватна
ЕДБ:	4030006576746
Потекло на капиталот:	Домашен
Големина на субјектот:	микро
Организационен облик:	05.3 - друштво со ограничена одговорност
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

ОСНОВНА ГЛАВНИНА	
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	419.900,00
Уплатен дел MKD:	419.900,00
Вкупно основна главнина MKD:	419.900,00

Број: 0805-50/150020170288169

Страна 1 од 3

СОПСТВЕНИЦИ	
Име и презиме/Назив:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛ.КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Содружник
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	205.800,00
Уплатен дел MKD:	205.800,00
Вкупен влог MKD:	205.800,00
ЕМБГ/ЕМБС:	5976111
Име и презиме/Назив:	Друштво за трговија и услуги ГЛОБАЛ ПРОЕКТ МЕНАЏМЕНТ КОНСАЛТИНГ ДООЕЛ Скопје
Адреса:	ВЕЉКО ВЛАХОВИЌ бр.22А-1/3 СКОПЈЕ - ЦЕНТАР, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	214.100,00
Уплатен дел MKD:	214.100,00
Вкупен влог MKD:	214.100,00

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Евидентирани се дејности во надворешниот промет	
Други дејности:	Надворешна трговија со прехранбени производи и непрехранбени производи Изведување на градежни работи во странство Посредување и застапување во меѓународниот промет на стоки и услуги Консигнациона продажба Реекспорт Деловни и менаџмент консултантски активности во меѓународниот промет

ОВЛАСТУВАЊА	
Управител	
Име и презиме:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛЕВАР КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Овластувања:	Управител - Дипломиран инженер по заштита на животна средина
Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет

Ограничувања:	*
Овластено лице:	Управител

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ	
КОНТАКТ	
E-mail:	contact@enviroresources.com.mk

Напомена:

Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Македонија

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Број: 0809-50/150120170065516

Датум и време: 25.10.2017 г. 10:47:06

ПОТВРДА
за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА бр.19 ТЦ-Тафталиџе/с3 лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	Нема

Изготвил:

Овластено лице:

Содржина:

Вовед	12
1. Цели на Планскиот документ	15
1.1 Цели на заштита на животната средина	19
1.2 Специфични цели на Стратегиската оценка	22
1.3 Употребена методологија	23
1.4 Законодавна рамка	25
1.5 Институционална рамка	27
1.6 Содржина на Извештајот за Стратегиска оценка на животната средина	29
1.7 Резиме	30
2. Преглед на планскиот документ	31
2.1 Основи на Планскиот документ	31
2.2 Плански опфат	33
2.2.1 Географска и геодетска местоположба	33
2.2.2 Намена на употреба на земјиштето	33
3. Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура.....	35
3.1 Сообраќајно поврзување	35
3.2 Водоснабдителна мрежа	36
3.3 Фекална и атмосферска канализација	37
3.4 Електроенергетска инфраструктура и ПТТ инсталации ...	38
4. Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина	40
4.1 Карактеристики на просторот	40
4.1.1 Сообраќајна поврзаност	40
4.1.2 Рељефни услови, наклон и експозиција на теренот	41
4.1.3 Геолошки карактеристики	42
4.1.4 Сеизмолошки карактеристики на теренот.....	42
4.1.5 Климатски и микроклиматски услови на регионот.....	42
4.1.6 Население	42
4.1.7 Стопанство	43
4.1.8 Хидротехничка инфраструктура	44
4.1.9 Културно-историско наследство	44
4.2 Опис на сегашната состојба со животна средина во планскиот опфат	45
4.3 Сегашна состојба со животната средина во и околу планскиот опфат	52
5. Состојба без имплементација на планскиот документ	54
6. Алтернативи и чинители за избор на алтернатива	55
7. Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина	57
8. Мерки за заштита, намалување и неутрализирање	

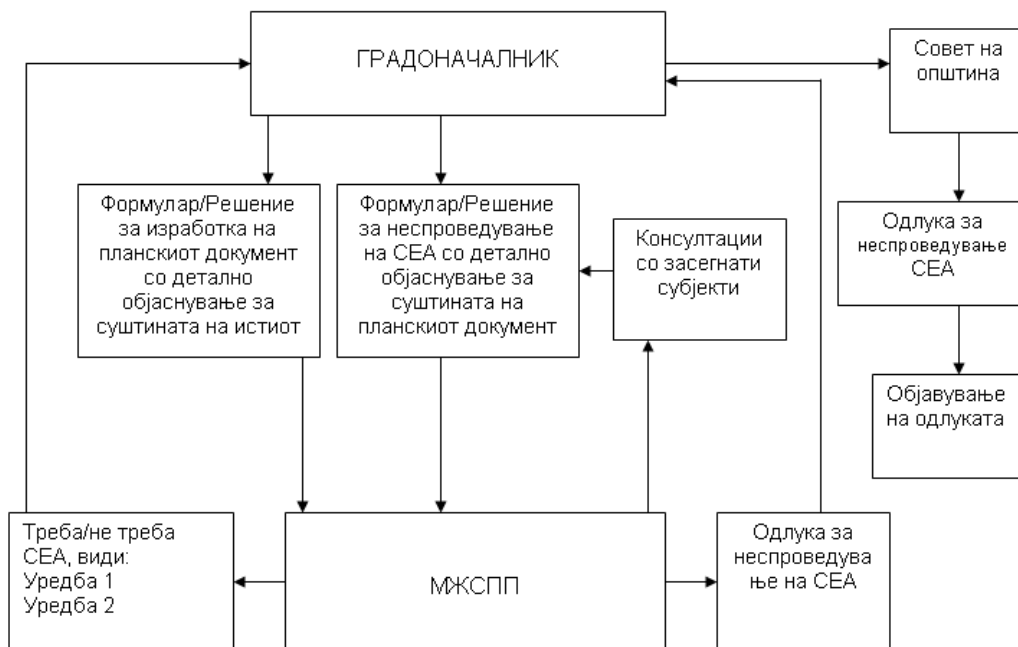
	на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ	62
9.	План на мерки за мониторинг на животната средина	69
10.	Нетехничко резиме	70
11.	Прилози	80
	Додаток	83
	Користена литература	86

Вовед

Според Генералниот урбанистички план за Куманово од 2004 година на предметниот плански опфат за УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, со Одлука бр. 07-575/3 од 23.06.2004 година се предвидува површина со намена МД - мешовитото домување.

Измена и дополна на ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиев Гуне, општина Куманово ќе го определи урбаното подрачје опфатено со планот, врз основа на оценетите можности за развој и погодности за остварување на планираниот развој на соодветен простор преку неговата рационална организација, уредување и користење.

Процедура за утврдување на неопходност од спроведување на стратегиска оцена (СЕА) за плански документ кој го подготвува локалната управа (Screening)

Со самото реализирање на оваа планска задача во делот на извештајот на Стратегиската оцена на животна средина се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на негативните влијанија. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе. Преку реализација на планскиот опфат доаѓа до подобрување на економските услови преку отварање на нови работни места, односно ќе се создадат услови

за економско ангажирање на населението, а со самото тоа воспоставување на предуслови за одржлив економски развој.

Оцената на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина и здравјето на луѓето е постапка со која се проценуваат ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето од спроведувањето на предложените документи. Целта е можните ефекти да бидат земени во предвид во раната фаза на подготовката на документите вклучувајќи ги и промените на истите. Исто така, цел на Стратегиската оценка е да се интегрира заштитата на животната средина и здравјето на луѓето во процесот на подготвување и донесување на планските документи преку експертска проценка и проценка на јавноста пред донесување на истите.

Подготовката на планскиот документ ги дефинира и јасно ги утврдува основните, а со тек на време и реалните цели и правци во доменот на земјоделството, шумарството, енергетиката, индустријата, туризмот, управување со отпадот, управување со водите, просторното и урбанистичко планирање и користење на земјиштето, како и Националниот акционен план за животна средина и локалните акциони планови за животна средина кои ја налага потребата согласно член 65 од Законот за животна средина од спроведување на Стратегиската оценка на влијанието на животната средина на овие плански и програмски решенија и цели.

Стратегиската оценка на влијанието на животната средина се состои од неколку фази на планирање:

- проверка;
- определување на опфат;
- основни податоци на животната средина;
- подготовка на извештајот за животна средина;
- консултација со засегнатата јавност;
- прифаќање на стратегијата и
- мониторинг.

При определување на обемот и деталноста на информациите во Извештајот за животна средина, локалната самоуправа на општина Куманово е должна да побара мислење од органите кои се засегнати од планскиот документ. Исто така, според Архуската Конвенција и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11) член 8, општината е должна да го вклучи учеството на јавноста преку:

- ќе треба да се утврди динамиката и роковите што ќе бидат реални за ефикасно учество на засегнатата јавност;
- нацрт-правилата ќе треба да бидат јавно расположливи, и
- на јавноста ќе треба да и се овозможи да даде коментар.

Министерството за животна средина и просторно планирање јасно ги дефинира основните, а со време и остварливите цели и правци на развојот, особено во поглед на неопходните квалитативни структурни промени и за нив релевантни и адаптивни решенија и опции. Непосредната поврзаност и меѓусебната условеност помеѓу планскиот опфат и влијанието на животната

средина наметнува едновремен, интегрален третман на просторот и дефинирање на долгорочна стратегија за уредување, опремување и користење на просторот и ефикасна заштита на животната средина, природата и културно-историското наследство во регионот.

Посебно внимание е посветено на карактеристиките на користење на земјиштето. Правната и административна рамка, која ги опфаќа основните закони, стратешки планови и стандарди на животната средина, како и процедурите за Стратегиската оцена на животна средина обработени се во посебно поглавје од овој Извештај.

Анализата на алтернативите кои се опфатени со овој Извештај укажува на потребата од неминовно спроведување на Стратегиската оцена на влијанието врз животната средина во процесот на планирање заради правилна и поефикасна избрана алтернатива. Очекуваните резултати врз животната средина, препораките и мерките за намалување на влијанијата, како и планот за мониторинг се прикажани и објаснети во посебни сегменти од овој Извештај.

1. Цели на Планскиот документ

Измена и дополна на ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илие Гуне, општина Куманово е работена во согласност со Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16 и 163/16), Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на ГУП, ДУП, УПС, УПВНМ, и Регулациски план на ГУП, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко - плански документации и архитектонско - урбанистички проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15) и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17).

Овој урбанистички план се изработува на површина од 20233.20 м². Планскиот опфат на кој е вршена потребната анализа за изработка на предметниот ДУП е ограничен со следниве улици:

- на север границата е по оската на ул. Вук Караџиќ;
- на југ граница е по оската на ул. Благој Илиев Гуне;
- на исток граница е по оската на ул. Тоде Мендол;
- на запад граница е по оската на ул. Страшко Симонов.

Според Генералниот урбанистички план за Куманово од 2004 година на предметниот плански опфат за УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, со Одлука бр. 07-575/3 од 23.06.2004 година се предвидува површина со намена МД - мешовито домување.

Според важечкиот Детален урбанистички план за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, со Одлука бр. 07- 2133/4 од 04.03.2009 година на предметниот опфат се предвидува градба на објекти со намена А1 - домување во станбени куќи.

Анализата неопходна за утврдување на можностите и погодностите за развој ги опфаќа следниве елементи: културно-историски, демографски, економски, стопански, сообраќајни, законодавно-административни, здравствено-социјални и други создадени вредности и чинители од страна на корисниците.

Човекот се смета како најважен елемент на урбанистичкото планирање, бидејќи се јавува насекаде и е способен да се активира себеси и се околу себе, со цел да создаде подобар живот во средината каде што живее.

Покрај согледувањата на демографскиот развој, како и факторите кои влијаат на истиот, за целосно согледување на постојната состојба извршена е детална анализа и севкупно истражување, како и увид на самото место со спроведена инвентаризација на објектите и населението во рамките на планскиот опфат.

По извршената анализа, добиени се приближни податоци за бројот на жителите и домаќинствата во рамките на планскиот опфат кој е предмет на изработка на планот.

Во рамките на предметниот опфат живеат 217 жители, а бруто густината на планскиот опфат изнесува 107.25 жители на хектар и нето густина на живеење од 145.88 ж/ха.

Плански опфат	Површина на планскиот опфат (м ²)	Број на жители	Бруто густина на живеење (жит/ха)	Површина за домување (м ²)	Нето густина на живеење (жит/ха)
Дел од УБ 62	20233.20	217	107.25	14874.74	145.88

Од приложената табела може да се забележи дека планскиот опфат нема голема густина на живеење, пред се поради фактот дека во предметниот опфат е густо изграден, изградени станбени објекти со голема висина.

Структура на населението по старост е битен елемент во планирање на природниот прираст, работоспособност на населението и др.

Според старосна структура состојбата е следна:

Вкупно	Деца од 0 – 6 години		Деца од 7-14 години		Деца од 15-19 години		Население под 65 години		Население над 65 години	
	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
217	14	6.45	38	17.51	62	28.57	75	34.56	28	12.90

Во планскиот опфат живеат 217 жители во 52 семејства, така што просечниот број на членови иснесува 4,17 жители во семејство. Бројот на жители во семејство не одговара со определбите на ГУП за град Куманово, каде се предвидува просечен број на членови во семејство да изнесува 3,7 жители.

Планскиот опфат кој е дел од УБ 62 е површина наменета за домување во станбени куќи, мали комерцијални и деловни намени, како и помошни објекти.

Евидентирани се вкупно 96 објекти со следнава намена, катност, конструкција и функција во планскиот опфат.

Според **намена** состојбата е следна:

▪ Станбени куќи - А1	52
▪ Помошни објекти – ПО	43
▪ Мали комерцијални и деловни намени – Б1	1

	Вкупно	96 објекти
Според катност на постојните објекти состојбата е следна:		
▪ Приземје – П		43
▪ Приземје и кат - П+1		5
▪ Високоприземје – ВП		15
▪ Приземје и два ката – П+2		3
▪ Високоприземје и еден кат – ВП+1		1
▪ Високоприземје и подкровје – ВП+ПК		2
▪ Високоприземје и еден кат подкровје – ВП+1+ПК		3
▪ Призејме и подкровје – П+ПК		2
▪ Призејме и еден кат и подкровје – П+1+ПК		11
▪ Призејме и два ката и подкровје – П+2+ПК		1
	Вкупно	96 објекти

Според **конструкцијата и состојбата** на постојните објекти состојбата е следна:

▪ Класична лоша	2
▪ Класична средна	46
▪ Современа средна	28
▪ Современа добра	20
Вкупно	96 објекти

Површината на вкупниот анализиран простор изнесува 20233.20 м² на кој постојат следниве објекти: 43 помошни објекти, 52 станбени куќи и 1 мали комерцијални и деловни намени вкупно со 217 жители во 58 станбени единици, со што се добива бруто густина на населеност од 107.43 жители/ха.

Согласно добиените податоци од Министерство за култура, (допис бр. 17-2001/2 од 11.05.2017 година), Управа за заштита на културно наследство, констатира дека на подрачјето на планскиот опфат нема заштитени добра и добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

Според потврдата од ЕВН - КЕЦ Куманово, (допис бр. 14-3824/2 од 11.05.2017 година), за подземни и надземни инсталации на дистрибутивната мрежа дадени се податоци за нисконапонски надземен водови и средно напонски кабелски вод.

Согласно податоците добиени од Јавно претпријатие Водовод Куманово, со допис бр. 10- 786/2 од 05.05.2017 година, на улиците кои се опфатени со овој плански постои изведена водоводна и канализациона мрежа.

Постојат изведени водови од водоводната мрежа на улица - Тоде Мендол, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиевски Гуне, ул. Вук Караџиќ и пешачка патека. Постојат изведени водови од канализационата мрежа на улица - Тоде Мендол, ул. Страшко Симонов, ул. Благој Илиевски Гуне, ул. Вук Караџиќ и пешачка патека.

Според потврдата за подземни и надземни инсталации на телефонската мрежа со допис бр. 07-168850/1 од 17.05.2017 година, на предметниот опфат постојат подземни ТК инсталации. Бакарен МКТ вод. Сите активности за задоволување на потребите од проширување на телефонските врски се во надлежност на АД Македонски телеком, Куманово.

Во планскиот опфат кој е предмет на изработка на овој ДУП, се целосно изведени улиците - Тоде Мендол, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиевски Гуне и ул. Вук Караџиќ, како што се прикажани во графички прилог. Истите не се изведени согласно Правилник.

Според податоците добиени од Акционерско друштво ГА-МА, Скопје, на предметниот опфат, не постои изведена гасоводна мрежа.

Според податоците добиени од Јавно претпријатие Куманово - Гас, Куманово, со допис бр. 03-06/87 од 26.06.2017 година, на предметниот плански опфат не постои изведена гасоводна мрежа, приклучок ќе се врши според прикажаната планираната сообраќајна инфраструктура.

При изработка на оваа измена и дополна на Детален урбанистички план, чии смерници произлегуваат од Генералниот урбанистички план, во

методот на работа се почитувани и применети нормите и определбите од законската регулатива, степенот на економско-општествениот развој на населеното место, како и сознанијата за неговиот иден развој.

- Урбанистичкото планирање е просторно истражување на идниот развој на населеното место;
- Урбанистичкото планирање е дел од општествено-економското планирање;
- Урбанистичкиот план претставува општествен договор помеѓу корисниците на просторот кои се заинтересирани за развој на подрачјето;
- Урбанистичкото планирање е синтеза на низа на дејства поврзани со уредување на просторот и просторно планирање;
- Урбанистичкото планирање во себе содржи визија за далечна иднина. Основни критериуми вградени во урбанистичкиот концепт на овој

ДУП се:

- Рационалност и економичност на решенијата од аспект на оптимално користење на земјиштето и условите што тоа ги дава;
- Почитување на постојните парцели и сопственост;
- Усогласување на потребите на инвеститорот со можностите што ги дава согледаната состојба на теренот.

Просторниот развој треба да се насочи кон изработка на детални урбанистички планови и да се предвиди економски издржано решение во областа на сообраќајот, инфраструктурата, намената на просторот и системот на градба. Предвиденото решение потребно е да ја дооформи сегашната намена на просторот определен со генералниот урбанистички план. По донесувањето на овој детален урбанистички план се предвидуваат поголеми можности за просторен развој на градот.

• **Демографски аспект**

Плански опфат	Површина на планскиот опфат (м ²)	Број на жители	Бруто густина на живеење (жит/ха)	Површина за домување (м ²)	Нето густина на живеење (жит/ха)
Дел од УБ 62	20233.20	217	107.25	14874.74	145.88

• **Постојни површини по намена на земјиштето**

НАМЕНА НА ПОВРШНИ	ПОВРШИНА (м ²)	(%)
Изградено земјиште	14874.74	73.52
НЗ - Неизградено земјиште	1084.22	5.35
Е1 - Тротоар	1424.68	7.05
Е1 - Сообраќај – асфалтиран пат	2849.38	14.08
ПОВРШИНА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ	20233.02	100

• **Максимални површини за градење по намена на градбите**

НАМЕНА НА ОБЈЕКТИ	Максимална површина за градба (m ²)	Изградена (Развиена) површина за градба (m ²)
A1 - домување во станбени куќи	5756.08	12251.28
Б1- мали комерцијални и деловни намени	99.93	99.93
ПО – помошни објекти	1069.28	1069.28
Вкупно	6925.29	13420.49

• **Постојни површини по намена на земјиштето**

Параметри	Документациона основа
Број на жители	217
Број на станбени единици	52
Број на домаќинства	52
Членови во домаќинства	4.7
Изградено земјиште	14874.74m ²
Неизградено земјиште -НЗ	1084.22m ²
Сообраќај Е1	2849.38m ²
Тротоар Е1	1424.68m ²
Процент на изграденост на земјиштето	34.23%
Коефициент на искористеност на земјиштето	0.66
Бруто густина на населеност	107.25ж/ха
Нето густина на населеност	145.88ж/ха
Вкупна Габаритна површина на објекти парцели	6925.29m ²
Габаритна површина со намена А1	5756.08m ²
Габаритна површина со намена Б1	99.93m ²
Габаритна површина со намена ПО	1069.28m ²
Вкупна Развиена површина	13420.49m ²
Развиена површина со намена А1	4197.90m ²
Развиена површина со намена Б1	99.93m ²
Развиена површина со намена ПО	1069.28m ²
Висина на градбите (просечна)	ВП, ВП+1, ВП+ПК, ВП+1+ПК П, П+1, П+2, П+ПК, П+1+ПК, П+2+ПК

1.1 Цели на заштита на животната средина

Заштитата на животната средина подразбира множество на различни постапки и мерки кои го спречуваат загрозувањето на животната средина. Под заштита на животната средина се подразбира не само заштита на човекот туку и заштита на билната вегетација и животинскиот свет. Целите на заштитата на животната средина се заштита на здравјето на луѓето, квалитетот на екосистемите, заштита на растителниот и животинскиот свет и

културни добра чиј творец е човекот, зачувување на рамнотежата и еколошката стабилност на природата, рационално и адекватно користење на природните ресурси.

Декларацијата за животната средина е донесена на Светската конференција на Обединетите држави во 1972 година. Стокхолмската конференција за човековата средина, одржана 1972 година ја разбудила свеста и го означила почетокот на еколошката ера и истовремено ја иницирала Париската конвенција на Претседатели на Држави и Влади на земјите од Европската економска заедница, одржана истата година. Во усвоената декларација како основна цел на еколошкиот развој се наведува смалување на ризикот во поглед на условите на живот, подобрување на квалитетот на живеење и да се во остварување на овие цели посебно внимание обрати на заштитата на животната средина. Според тоа, Европското законодавство кое го има усвоено Советот на Европските економски заедници се нагласи гаранцијата на правото на секој граѓанин на чиста и здрава животна средина.

Во текот на 1992 година во сила стапи Базелската Конвенција, чија што цел е смалување на супстанциите одредени како опасен отпад. Во Мај 2004 година стапи во сила и Стокхолмската конвенција за перзистентни органски загадувачи, со кои ги дефинира 12 екстремно отровни органски загадувачи, барајќи нивна редукција или нивно целосно елиминирање.

Меѓународната правна заштита на животната средина се сведува во најголем дел на меѓународно - правна акција против загадувањето. Сепак, меѓународната регулатива во областа на животната средина сеуште не достигнала на ниво кој би овозможил мирен живот на сите живи суштества на нашата планета. Се донесуваат разни протоколи, конвенции, декларации и др.

Република Македонија, во рамките на евроинтеграциските процеси во животната средина има потпишано голем број на меѓународни конвенции, билатерални договори и протоколи и кои заедно со националните прописи ја сочинуваат правната рамка која го уредуваат управувањето со медиумите на животната средина. Во процесот на апроксимацијата на (ЕУ законодавство) од областа на животната средина преку транспонирање на ЕУ законодавството Република Македонија ги има донесено следните закони:

- Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15 и 39/16);
- Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 100/12, 163/13, 10/15 и 146/15);
- Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 163/13, 51/15, 146/15, 156/15, 192/15 и 39/16);
- Закон за управување и пакување и отпад од пакување („Сл. Весник на РМ” бр. 161/09, 17/11, 47/11, 136/11, 6/12, 39/12, 163/13, 146/15 и 39/16);
- Закон за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори („Сл. Весник на РМ” бр. 140/10, 47/11 и 148/11);

- Закон за електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11 и 6/12);
- Закон за заштита од бучавата во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15);
- Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 164/15 и 63/16) и др.

Процесот на усогласување со законодавството на ЕУ и во сегашно време е во тек, посебно во техничките барања дадени во анексите на ЕУ Директивите. Листата на релевантни закони и релевантни ЕУ Директиви и меѓународни договори се дадени во точката 11 од овој Извештај. Сите обврски што произлегуваат од овие законски и национални стратешки документи, беа анализирани и земен во предвид при дефинирање на основните цели за заштита на животната средина во планскиот опфат при изготвување на овој Извештај.

Како генерални цели утврдени по овие значајни основи се следните:

- Обезбедување на превентивни мерки на заштита на водните ресурси-подземните води од можните загадувачки емисии на материи од реализирање на планскиот опфат;
- Искористување на обновливите извори на енергија - како чиста енергија, преку имплементирање на концептот почиста средина;
- Воспоставување на перманентен мониторинг на квалитетот на водата, почвата и воздухот;
- Збогатување на шумскиот фонд преку засадување на појас од соодветни дрвни растенија;
- Сочувување на постојниот биодиверзитет и елиминирање на можните контаминации на истиот и негово исчезнување;
- Воспоставување на перманентна соработка во следењето на состојбите во областа на квалитетот на водата, почвата и другите медиуми во животната средина од страна на локалните и Републичките здравствени институции од аспект на сочувување на здравјето на населението;
- Вклучување на јавноста во процесот на мониторирање на состојбите и донесување на одлуки за медиумите во животната средина;
- Воспоставување на база на податоци за состојбата во секој медиум во животната средина по принципот (движечка сила-притисок-состојба на животната средина-влијание-одговор) на локално и регионално ниво.

Во овој процес се предлага поцелосно имплементирање на горе наведените цели преку реализирање систем на предлог мерки за заштита, одбегнување, намалување, неутрализирање или компензација на негативните влијанија од реализација на предвидените содржини согласно урбанистичкиот план. За таа цел во понатамошниот текст на содржината на овој документ се предлагаат:

- ⇒ Технички мерки кои треба да се превземат за време на спроведување на планот;

- ⇒ Препораки за подготвување, донесување и дополнување на плановите и програмите во рамките на спроведувањето на законските обврски во животната средина.

1.2 Специфични цели на Стратегиската оцена

Специфичните цели на Стратегиската оцена на животната средина се дефинирани согласно националната и меѓународна легислатива и се прикажани преку статусот на биолошка разновидност, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра, културното наследство и пределот:

- Заштита на животната средина со имплементација на планскиот документ;
- Подобрување на економските услови и зголемување на животниот стандард;
- Правилно управување со просторот заради одржување на постојаното ниво на флора и фауна;
- Обезбедување на заштитни зелени појаси и формирање на хортикултурни насади од аспект на појава на бучава;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на водата;
- Интегрално управување со отпадот и негова селекција за зачувување на почвата, а со тоа и минимизирање на отпадот;
- Минимизирање на појавите од несреќи и хаварии;
- Зачувување на карактеристиките на пределот и животната средина.

Планскиот опфат е усогласен со:

- Просторен план на РМ, 2004;
- ЛЕАП за Куманово;
- Национална стратегија за одржлив развој, 2010-2030;
- Втор национален Еколошки Акционен План на РМ, 2006;
- Втор Национален извештај за климатски промени, 2008;
- Стратегија за управување со податоци за животната средина, 2005;
- Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција, 2005.

Основа за изработка на планот е стратегијата за развој и наменската употреба на земјиштето утврдено со усвоениот Просторен план на Република Македонија, а ќе се изработи врз основа на методологијата која произлегува од одредбите утврдени со Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15 и 31/16) и подзаконските акти што произлегуваат од истиот.

Просторен план на РМ

- Уважување на реалните фактори на развој;
- Превземање стимулативни мерки од страна на државните и други видови поддршка за програми на локалните заедници и стопанските актери;

- Воспоставување на пазарни принципи и формирање соодветна институционална рамка во која ќе можат да функционираат пазарните институции;
- Создавање на регионален диференциран амбиент за стопанисување со помош на соодветна политика.

ЛЕАП на Ойштина Куманово (2004 година)

Стратешки цели

- Да се поттикне локалната заедница да превземе грижа за животната средина;
- Да се дефинираат природните ресурси на локално ниво во насока на долгорочна проекција за развој;
- Да се утврдат локалните приоритети во заштитата на животната средина;
- Да се зачува биолошката рамнотежа на екосистемите;
- Да се обезбедат услови за заштита, унапредување и зачувување на животната средина во насока на спроведување на принципот на одржлив развој на единиците на локалната самоуправа;
- Интегрирање на политиката за заштита на животната средина по вертикала и хоризонтала;
- Да се определат реални можности за реализација на поедини активности;
- Да се овозможи поврзување со слични програми на регионално и централно ниво како и координација со НЕАП.

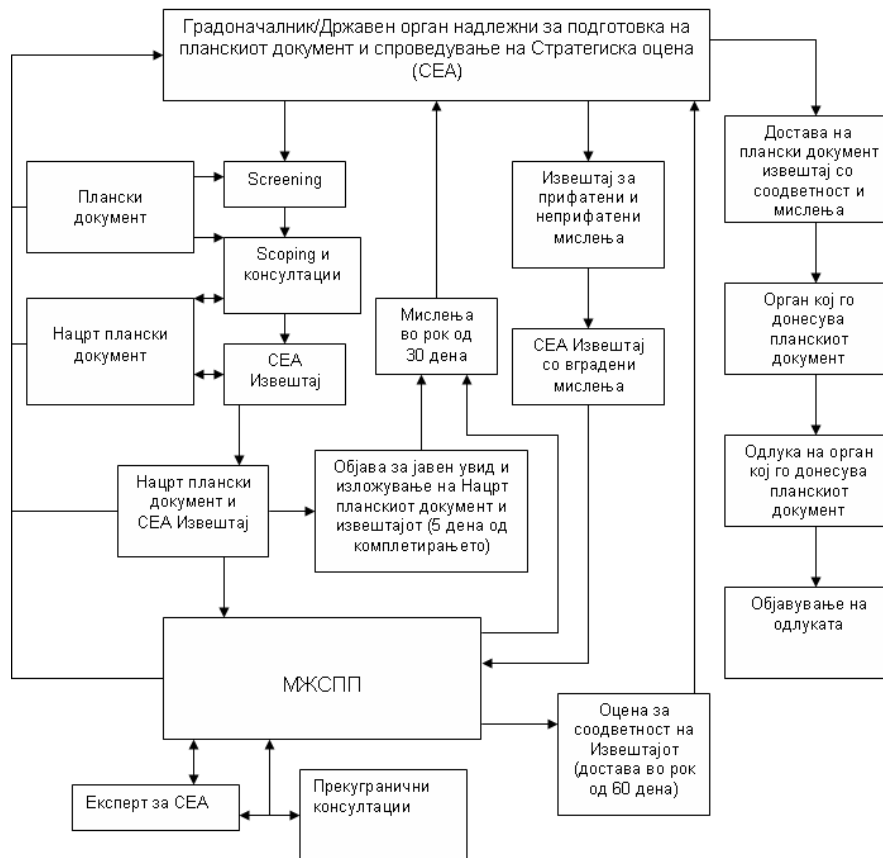
Национален еколошки акционен план

- Да се овозможи интегрирање на политиката за заштита на животна средина во останатите секторски политики;
- Да се поттикнат индустријата, давателите на услуги и другите субјекти во областа на животната средина кон поголема одговорност за заштитата на животната средина;
- Да се дадат насоки за еколошки одржлив пристап;
- Да се зголеми степенот на исполнување на обврските од регионалните и глобалните договори во областа на животната средина.

1.3 Употребена Методологија

При подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена се креираше методологија компатибилна на карактеристиките на просторот опфатен со планскиот документ, планската задача, достапните стратегии и документи.

**Спроведување на постапка за оцена на влијанието на
определени стратегии, планови и програми врз
животната средина (СЕА)**

Постапно се превзедоа следните чекори:

- Се направи првичен увид на сегашните состојби во животната средина во анализираниот плански опфат, неговата околина и пошироко;
- Подетално се проучија содржините што се предвидени да се лоцираат во планскиот опфат, урбанистичкиот проект, намената и категоријата на земјиштето;
- Се оствари средба со претставник на изработувачот на планскиот документ и се реализира разговор за целите на инвестиционите активности и содржини кои ќе бидат опфатени во просторот;
- Детално се разгледаа техничките решенија предвидени за реализација на проектната задача;
- Дефинирани се целите за заштита на животната средина утврдени во стратешките документи на локално, национално и меѓународно ниво;
- Согледување на можните негативни влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со урбанистичкиот план;

- Надминување на евентуалните влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со урбанистичкиот проект;
- Надминување на евентуалните влијанија или нивно ублажување и за таа цел предлагање на превентивни и корективни мерки;
- Предлагање на систем на перманентен мониторинг на состојбите;
- Вклучување и запознавање на сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот.

При изготвување на планскиот документ користена е стручна литература од оваа област, ЕУ Директивите, национални стратешки документи, релевантната законска регулатива, меѓународни договори, просторни и урбанистички плански документи, катастарски скици и други документи релевантни за изработка на документот.

1.4 Законодавна рамка

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина на ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиев Гуне, општина Куманово, е изработен согласно постојната законска регулатива во животната средина и природа во Република Македонија:

Закон за Животна средина

Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15 и 39/16).

Стратегиска оцена на животната средина

1. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 114/07);
2. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
3. Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07 и 45/11);
4. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11);
5. Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена („Сл. Весник на РМ” бр. 122/11).

Заштита на природата

Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15 и 63/16).

Закон за квалитет на амбиентниот воздух

Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15).

Закон за урбано зеленило („Сл. Весник на РМ” бр. 11/18).

Управување со отпадот

Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15 и 39/16).

Заштита од бучава

Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15).

Индикатори за бучава

1. Правилник за примена на индикаторите за бучава, дополнителни индикатори за бучава, начинот на мерење на бучава и методите за оценување со индикаторите за бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 107/08);
2. Правилник за гранични вредности на нивото на бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08).

Мониторинг за бучава

1. Правилник за локациите на мерните станици и мерните места („Сл. Весник на РМ” бр. 120/08);
2. Правилник за поблиските услови во поглед на потребната опрема која треба да ја поседуваат овластени научни стручни организации и институции како и други правни и физички лица за вршење на определени стручни работи за мониторинг на бучава („Сл. Весник на РМ” бр. 152/08).

Закон за вода

Закон за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/2011, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16).

Национална стратегија за управување со отпад (2008-2020)

Национален план за управување со отпад (2009-2015)

Закон за заштита и спасување

Закон за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14 и 146/15).

Просторно планирање

Просторен план на Република Македонија („Сл. Весник на РМ” бр. 39/04).

Закон за просторно и урбанистичко планирање

Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15 и 31/16).

Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15 и 35/16).

Правилникот за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистички планови („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

1.5 Институционална рамка

Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. Весник на РМ” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) ги дефинира следните надлежности на Министерството за животна средина и просторно планирање:

- следењето на состојбата на животната средина;
- заштитата на водите, почвата, флората, фауната, воздухот и озонската обвивка од загадување;
- заштитата од бучава, радијација, заштитата на биодиверзитетот, геодиверзитетот, националните паркови и заштитените области;
- реставрацијата на загадените делови од животната средина;
- предлагањето мерки за третман на цврст отпад;
- просторното планирање;
- просторниот информативен систем;
- надзорот од негова надлежност и
- врши и други работи утврдени со закон.

Законот за организација и работа на органите на државната управа во ова насока на Министерството за животна средина и просторно планирање му дава клучна улога, во процесот на креирање на политиката за заштита на животната средина.

Одредени надлежности во управувањето со животната средина имаат и други органи на државната управа и локалната самоуправа како што се:

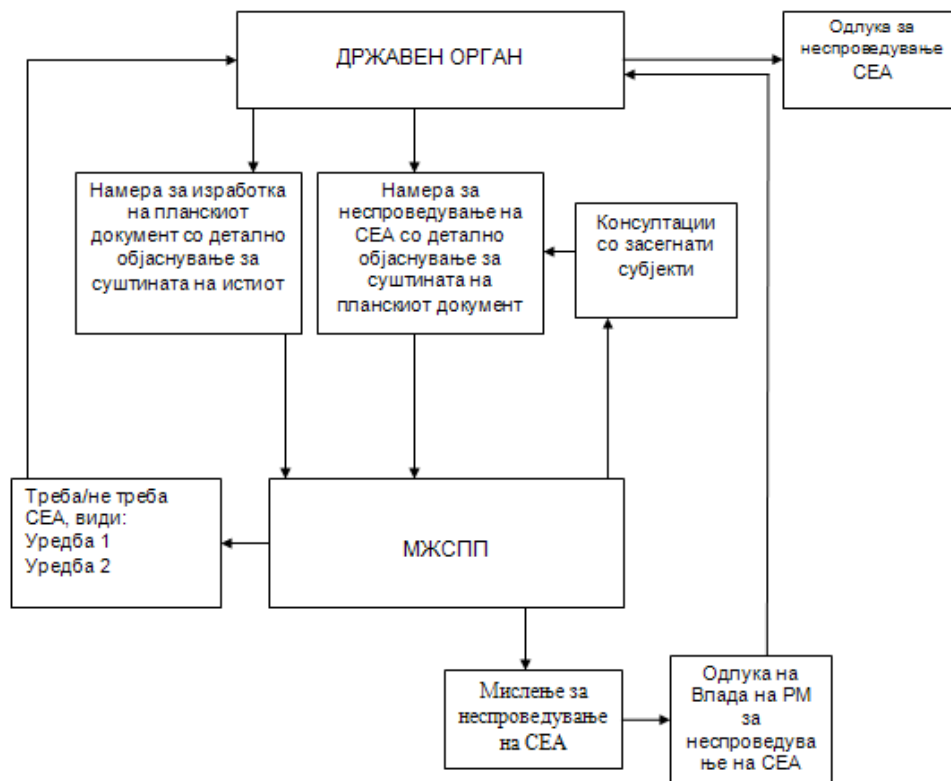
- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- Министерство за транспорт и врски;
- Институтот за јавно здравје;
- Министерство за здравство;
- Хидрометеоролошки Завод, и
- Единиците на локалната самоуправа.

Значајна улога во процесот на донесувањето на законите од областа на животната средина има и Собраниската комисија за транспорт врски и екологија.

Во процесот на Стратегиска оцена на животната средина, Министерството за животна средина и просторно планирање има одредени надлежности пропишани со Законот за животната средина, како што се:

- подготовка на решение во оние случаи во кои не се согласува со одлуката за спроведување, односно неспроведување на СОВЖС или со определениот обем на СОВЖС во одлуката;
- подготовка на решение за соодветноста на извештајот на СОВЖС за планскиот документ, и;
- воспоставување и ажурирање на листата на експерти за СОВЖС.

Процедура за утврдување на неопходност од спроведување на стратегиска оцена (СЕА) за плански документ кој го подготвуваат државни органи (Screening)

Органи на државната управа/единиците на локална самоуправа кои ги подготвуваат-усвојуваат планските документи согласно Законот за животната средина имаат обврска за:

- подготовка на извештајот за СОВЖС;
- објавување на информации за отпочнувањето на подготвувањето на планските документи и за учество на јавноста во процесот на консултации;
- објавување на информации за нацрт планскиот документ кој се подготвува и за предлог извештајот за СОВЖС;
- подготовка на извештајот од консултацијата со јавноста врз основа на добиените коментари и мислења од јавните консултации;

- комплетирање на извештајот за СОВЖС и на планските документи со добиени мислења и коментари, и
- мониторинг на влијанијата од имплементацијата на планскиот документ и во случај на негативни ефекти и информирање на МЖСПП.

Во овој процес Министерството за надворешни работи е одговорно за спроведување на прекугранични консултации за СОВЖС во однос на доставување на известување до соседната држава, која може да биде засегната од подготовката на планскиот документ или кога Република Македонија може да биде засегната од подготовка на плански документ во соседна држава.

1.6 Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина

Спроведувањето на Стратегиската оцена на животната средина е интерактивен процес кој треба да се спроведе паралелно со развојот на планот или програмата. Стратегиската оцена на животната средина е процес за да се осигура дека значителен ефект врз животната средина што произлегуваат од политики, планови и програми се идентификуваат, оценуваат и намалуваат. Важен инструмент за да им се помогне во постигнување на одржлив развој и креирање на политиката е Стратегиската оцена на животната средина. Посебни бенефиции во Стратегиската оцена вклучуваат:

- Поддршка на одржливиот развој;
- Да се подобрат доказите како добра основа за стратешките одлуки;
- Да се консултираат сите засегнати страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот;
- Да се насочат на други процеси, како што се влијанието врз животната средина на оценките врз одделни развојни проекти.

Стратегиската оцена следејќи ги одредбите за содржината на овој Извештај, ги обработува следните содржини:

- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;
- Проблеми од областите кои се од посебно значење за животната средина, а особено од аспект на заштита на дивите птици и хабитатите;
- Целите на заштита на животната средина, одредени на национално или меѓународно ниво, кои се релевантни за планскиот документ и начинот на кој овие цели и сите аспекти на животната средина се земени во предвид за време на нивните подготовки;
- Веројатните значајни влијанија врз животната средина во целина, вклучително и врз биодиверзитетот, населението, здравјето на

луѓето, флората, фауната, водата, воздухот, почвата, климатските фактори, културното наследство, пејсажот и материјалните придобивки. Овие влијанија вклучуваат секундарни, краткорочни, долгорочни, трајни и привремено позитивни и негативни ефекти;

- Резиме/краток преглед на причините на алтернативите, опис за тоа како е направена проценката, вклучувајќи ги сите потешкотии (како што се техничките недостатоци или недостигот на know-how) до кои се дошло при собирањето на потребните информации;
- Опис на предвидените мерки кои се однесуваат на мониторингот во согласност со законските обврски;
- Не-техничко резиме на информациите дадени во согласност со барањата наведени во претходните точки.

1.7 Резиме

Врз основа на спроведената Стратегиска оцена на животната средина за ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиев Гуне, општина Куманово, истиот може да се изработи и како таков е прифатлив за имплементација.

2.Преглед на Планскиот документ

2.1 Основи на Планскиот документ

Оваа измена и дополна на Детален урбанистички план за дел од урбана единица Тоде Мендол, дел од Урбан Блок 62, Куманово е работен во согласност со Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16 и 163/16), Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на ГУП, ДУП, УПС, УПВНМ, и Регулациски план на ГУП, формата, содржината и начинот на обработка на Урбанистичко плански документации и АУП и содржината, формата и начинот на обработка на Проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15) и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17).

Овој план се изработува за дел од урбаната единица Тоде Мендол, претставува дел од Урбан блок 62, во КО Куманово, општина Куманово. Согласно член 43 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16 и 163/16), планирањето на просторот се врши за период од пет години, согласно тоа планскиот период на ДУП-от е од 2017 до 2022 година.

Планскиот опфат на предметниот ДУП зафаќа површина од 20233.20 м² и истиот се граничи со улици ул. Страшко Симонов, ул. Тоде Мендол, ул. Благој Илиев Гуне и ул. Вук Караџиќ.

Деталните урбанистички планови за повеќе урбанистички единици во градот се работени по стари правилници и нормативи, поради што се јавува потреба од нивно изменување и дополнување.

Параметрите и смерниците на овој план се превземени од Генералниот урбанистички план за град Куманово, (Одлука бр. 07-575/3 од 23.06.2004 година) и од важечкиот Детален урбанистички план, (Одлука бр. 07-2133/4 од 04.03.2009 година).

Од горенаведеното произлегуваат следните цели на изработка на измена и дополна на Деталниот урбанистички план:

- Урбанизирање на планскиот опфат како дел од деталниот урбанистички план за кој постои одредена урбанистичка документација;
- Изработка на Детален урбанистички план за дел од Тоде Мендол, дел од Урбан Блок 62 Куманово со површина на планскиот опфат од 20233.20 м².

Дадениот плански опфат и понатаму плански да се развива и усмерува според потребите на инвеститорите кои се иницијатори за Измена и дополна на Детален урбанистички план, а во согласност со сите законски акти и Правилници.

Изработка на измена и дополна на Деталниот урбанистички план се базира на основите на Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16 и 163/16), како и определбите и

анализите од важечкиот Генералниот урбанистички план и Детален урбанистички план.

Просторниот концепт на планот се задржува ист како и во важечкиот Детален урбанистички план, чии смерници произлегуваат од ГУП. Истиот се темели на максимално почитување на оформениот плански опфат.

Концепцијата на решението произлегува од постојната состојба и увидот на лице место. Со предложеното решение се задржува намената предвидена во ГУП-от, особено е водена сметка за максимално почитување на катастарските парцели.

Процентот на изграденост на локацијата ќе биде во согласност со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17).

Потребните показатели за парцелите се дадени во графичкиот прилог и нумеричките податоци, а билансните показатели ја покажуваат реалната состојба на изграденост и интересот за идна градба во предметниот плански опфат.

Население

Населението, со сите свои пропратни елементи претставува битен фактор во организација на живеењето, димензионирањето и развојот на општествените и пратечките функции и други елементи на урбаниот начин на живеење.

Деталниот урбанистички план се работи за период од 5 години. За овој период се планираат промени во однос на бројот на жителите, нивно пресметување согласно параметрите и податоците дадени во ГУП за град Куманово.

Во планскиот опфат се предвидуваат да се изградат 43 објекти со намена А1-домување во станбени куќи.

Површина на плански опфат(м ²)	Планиран број на жители	Бруто на густина на живеење ж/ха	Површина за домување (м ²)	Нето густина на живеење ж/ха
20233.20	240	118.62	15723.09	152.63

Дадените бруто и нето густина на живеење се мали, пред се поради намената - домување во станбени куќи, големи парцели и малиот процент на изграденост.

Во планскиот опфат се предвидени вкупно 65 станбени единици, со по 3.7 членови на семејство (согласно ГУП) или вкупно 240 жители.

Бруто густина на населеност $240ж / 20233.20 м^2 = 118.62ж/ха$.

Нето густина на населеност $240ж / 15723.09 м^2 = 152.63ж/ха$.

Број на жители	Број на станбени единици	Број на домаќинства	Членови во домаќинства
240	65	65	3.7

2.2 Плански опфат

2.2.1 Географска и геодетска местоположба

Овој урбанистички план се изработува на површина од 20233.20 м². Планскиот опфат на кој е вршена потребната анализа за изработка на предметниот ДУП е ограничен со следниве улици:

- на север границата е по оската на ул. Вук Караџиќ;
- на југ граница е по оската на ул. Благој Илиев Гуне;
- на исток граница е по оската на ул. Тоде Мендол;
- на запад граница е по оската на ул. Страшко Симонов.

Синтезен план за Измена и дополна на ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиев Гуне, општина Куманово

2.2.2 Намена на употреба на земјиштето

На предметниот плански опфат се предвидуваат следните основни класи на намена:

НАМЕНА НА ЗОНИ	Површина на зони (m ²)	
A1- Домување во станбени куќи	15723.09	77.71%
E2 - Комунална инфраструктура - сообраќајница	4510.11	22.29%
ПОВРШИНА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ	20233.20	100%

Максимална површина за градба (под објекти) во рамки на планскиот опфат:

- За намена A1 - Домување во станбени куќи A1 - 6274.11 м²

Вкупно - 6274.11 м²

Развиена површина за градба во рамки на планскиот опфат:

За намена A1 - Домување во станбени куќи A1 - 25096.44 м²

Вкупно - 25096.44 м²

Согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17) за намената A1 се дозволени следните компатибилни класи на намена:

Основна класа на намена	Компатибилни класни на намена на основната класа на намена	Максимално дозволен % на учество на единечна намена во однос на основната класа на намена во планот	Максимално дозволен % на учество на збирот на компатибилните класи на намена во однос на основната класа на намена
A1 - домување во станбени куќи	B1	30	30
	B5	5	
	B1	30	
	B2	30	
	Г2*	5	
	Д3	30	

B1 - мали комерцијални и деловни намени

B5 - хотелски комплекси

B1 - образование и наука

B2 - здравство и социјална заштита

Г2* - лесна загадувачка индустрија само за објекти кои стекнале првен статус согласно Закон за постапување со бесправно изградени објекти

Д3 - спорт и рекреација.

Со изработка на ДУП, и во истиот, за намената A1 се предвидува компатибилна класа на намена - B1 - мали комерцијални и деловни намени.

Максимално дозволениот процент на учество на единечна компатибилна класа на намена во однос на основната класа на намена во планот за компатибилните намени B1 изнесува - 30%.

Максимално дозволениот процент на учество на збир на компатибилна класа на намена во однос на основната класа на намена во планот за намена B1 изнесува -30%.

3. Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура

3.1 Сообраќајно поврзување

Во планскиот опфат сообраќајното решение е дефинирано со превземениот предвиден сообраќај во ГУП и важечкиот сообраќај од ДУП.

Предвидените сообраќајници се во согласност со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање, („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17). Основниот сообраќаен систем во целиот плански опфат го сочинуваат:

Магистрална улица: Профил 1-1

Улица. “Тоде Мендол”	
коловоз	4x3.50m = 14.00m
тротоар	2x2.50m = 5.00m
велосипедска патека	2x1.50m = 3.00m
	<hr/>
	22.00m

Сервисна улица: Профил 2-2

Улица. “Страшко Симонов”	
коловоз	2x3.00m = 6.00m
тротоар	2x2.00m = 4.00m
	<hr/>
	10.00m

Собирна улица: Профил 3-3

Улица. “Благе Илиев Гуне”	
коловоз	2x3.00m = 6.00m
тротоар	1x2.00m = 2.00m
тротоар	1x3.00m = 3.00m
	<hr/>
	11.00m

Станбена улица: Профил 4-4

Улица. “Вук Караџиќ”	
коловоз	2x3.00m = 6.00m
тротоар	2x2.00m = 4.00m
	<hr/>
	10.00m

Пристапна улица: Профил 9-9

Улица. “Новопланирана”	
коловоз	2x2.75m = 5.50m
	<hr/>
	5.50m

Во овој ДУП се барани нови економски решенија за задоволување на потребите на сообраќајот, но во рамките на сообраќајните и техничките нормативи.

Во планскиот опфат кој е предмет на изработка на овој ДУП, внесени се траси на сообраќајниците онака како што се во важечкиот ГУП за град Куманово, а нивниот профил е усогласен со важечкиот правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање

Проблемот на стационарниот сообраќај ќе се решава во рамките на сопствена парцела со почитување на потребен број на паркинг места, како основен услов за изградба до максимално дозволената висина и површина за градба. Истите ќе се пресметуваат согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17).

3.2 Водоснабдителна мрежа

Согласно постојните важечки прописи за проектирање на комунална инфраструктура, изработени се основни решенија на ваков вид на објекти, усогласени со постојната инфраструктурна мрежа, како и со предвидената водоводна инфраструктура, согласно главните проекти за изградба на идна водоводна мрежа на град Куманово. Објектите се приклучени и се снабдуваат со санитарна, технолошка и противпожарна вода преку градската водоводна мрежа.

Предвидено е секундарната градска водоводна мрежа да биде од затворен -прстенаст тип, со соодветни приклучоци на примарната мрежа.

Сите понатамошни активности, изборот на нов приклучокот, големина на инфраструктурата, треба да биде во согласност со ЈП Водовод, Куманово.

Местоположбата на водовите од водоводната мрежа се предвидува да биде под тротоарите и зелените површини.

Димензиите на профилите на водоводните цевки се добиваат со хидраулична пресметка, со познати потрошувачи на вода, а се движат во граници од Ф80 - Ф125.

Хидротехничка пресметка за водоснабдување
појдовни параметри

– краен број на жители -240

Q_0 – водоснабдителна норма – 240/ л/ден/жител

a_1 – коефициент на дневна нерамномерност

a_2 – коефициент на часовна нерамномерност

- средна дневна потрошувачка на вода – $Q_{\text{сред/ден}}$

$$Q_{\text{сред/ден}} = N_k \times Q_0$$

$$Q_{\text{сред/ден}} = 307 \times 250 = 76750 \text{ л/ден}$$

- максимална дневна потрошувачка на вода – $Q_{\text{тах/дневна}}$

$$Q_{\text{тах/дневна}} = a_1 \times Q_{\text{сред/ден}}$$

$$Q_{\text{тах/дневна}} = 1,3 \times 76750 = 99775 \text{ л/ден}$$

- максимална часова потрошувачка на вода – $Q_{\text{max/час}}$

$$Q_{\text{max/час}} = \frac{Q_{\text{max/дневна}}}{24} \times a_2$$

$$Q_{\text{max/час}} = \frac{99775}{24} \times 1,5 = 6236 \text{ l/h}$$

- максимална потрошувачка на вода во секунда – q_{max}

$$q_{\text{max}} = \frac{Q_{\text{max/час}}}{3600}$$

$$q_{\text{max}} = \frac{6236}{3600} = 1,73 \text{ l/s}$$

- потребно количество на вода за гасење на пожар – $q_{\text{довод/пож}}$

$$q_{\text{довод/пож}} = \frac{Q_{\text{max/ден}}}{t \times 3600} + \frac{n \times t_1 \times q_{\text{пож}}}{24}$$

- t – времетраење на работа на довод – 24h

- t_1 – времетраење на пожар – 2h

- n – број на истовремени пожари – 1

- $q_{\text{пож}} = 5 \text{ l/s}$

$$q_{\text{довод/пож}} = \frac{99775}{24 \times 3600} + \frac{2 \times 2 \times 5}{24} = 1,16 + 0,83 = 1,99 \text{ l/s}$$

вкупно количество на вода кое оди во водоснабдителниот систем:

$$Q = q_{\text{max}} + q_{\text{довод/пож}}$$

$$Q = 1,73 + 1,99 = 3,72 \text{ l/s}$$

3.3 Фекална и атмосферска канализација

Местоположбата на канализационите водови е предвидена да биде под сообраќајниците, со длабина која ќе овозможи нормално опслужување на корисниците. Димензиите на канализационите цевки, со точни отпадни количини на отпадни води ќе се дадат во проектите, а ќе бидат во граници до П400.

Исто така, треба да се извршат пресметки со кои пресметки ќе се добијат наклони на канализационите цевки. Канализационите цевки ќе бидат од сепарационен тип, а ќе се вливаат во градската канализациона мрежа.

▪ Отпадна количина на вода

N_k – краен број на корисници жители 240ж

- Q_0 – водоснабдителна норма 250l/ден/жител
- K_1 – коефициент на часовна нерамномерност
- K_2 – коефициент на дневна нерамномерност

$$q_{14} = \frac{N_k \times Q_0 \times K_1 \times K_2}{14 \times 3600}$$

$$q_{14} = \frac{307 \times 250 \times 1,6 \times 2}{14 \times 3600} = 4,87 \text{ l/s}$$

- **Инфилтрирана подземна вода**
по стручна литература 25-30%
 $q_{инф} = q_{14} \times 0,3 = 4,87 \times 0,3 = 1,46 \text{ l/s}$

- **Вкупна отпадна фекална вода**
 $q_{екзитно} = q_{14} + q_{инф}$
 $q_{екзитно} = 4,87 + 1,46 = 6,33 \text{ l/s}$

- **специфичен проток – ξ**

$$\xi = \frac{q_{екзитно}}{\Sigma F} = \frac{6,33}{2.1959} = 2.88 \frac{\text{l/s}}{\text{ха}}$$

ΣF – вкупна површина што се одводнува = 2,02332ха

Местоположбата на атмосферската канализација е предвидена да биде под сообраќајниците. Количината на отпадните атмосферски води ќе се одреди со емпириски формули, во зависност од сливната површина, интензитетот на дождовите и отечниот коефициент.

Отпадните атмосферски води од планскиот опфат од кровните површини на објектите, од површините на улиците, од зелените површини ќе бидат прифатени и евакуирани во атмосферска канализација.

Фактори за одредување на количина на отпадни атмосферски води:

- Вкупна површина која се одводнува $\Sigma F = 2,02332 \text{ ха}$
- Меродавен дожд – $q = 140 \text{ l/s}$;
- Коефициент на истечување – $\psi = 0,5$;
- Коефициент на ретардација

$$\varphi = \frac{1}{\sqrt[3]{\Sigma F}}$$

$$\varphi = \frac{1}{\sqrt[3]{1.305735}} = 0,35$$

коефициент во зависност на пад на терен на терен $n=6$

$$Q_{оттн} = q \times \Sigma F \times \varphi \times \psi$$

$$Q_{оттн} = 140 \times 1.305735 \times 0,35 \times 0,5 = 31.99 \text{ l/s}$$

3.4 Електроенергетска инфраструктура и ПТТ инсталации

Во граници на предметниот плански опфат постојат легално изградени објекти, со извршени приклучувања на постојната електрична мрежа.

Сите активности за задоволување на потребите од проширување на енергетските карактеристики на објектите во рамките на планскиот опфат се во надлежност на ЕВН Македонија АД Скопје, КЕЦ Куманово.

Според техничките нормативи за одредување на вкупниот број на телефонски приклучоци - на секоја субјект или станбена единица и припаѓа еден телефонски приклучок. За овој плански опфат изведено е приклучување на постоечките објекти, кои се обезбедени со комплетна телефонска мрежа која ги задоволува потребите на објектите. Телефонската инсталација треба да ги задоволува критериумите за урбана градска средина. Сите идни планирања и развој на телефонската инсталацијата, треба да се планира и изведе со издадена согласност од АД Македонски телекомуникации Куманово.

Гасовод

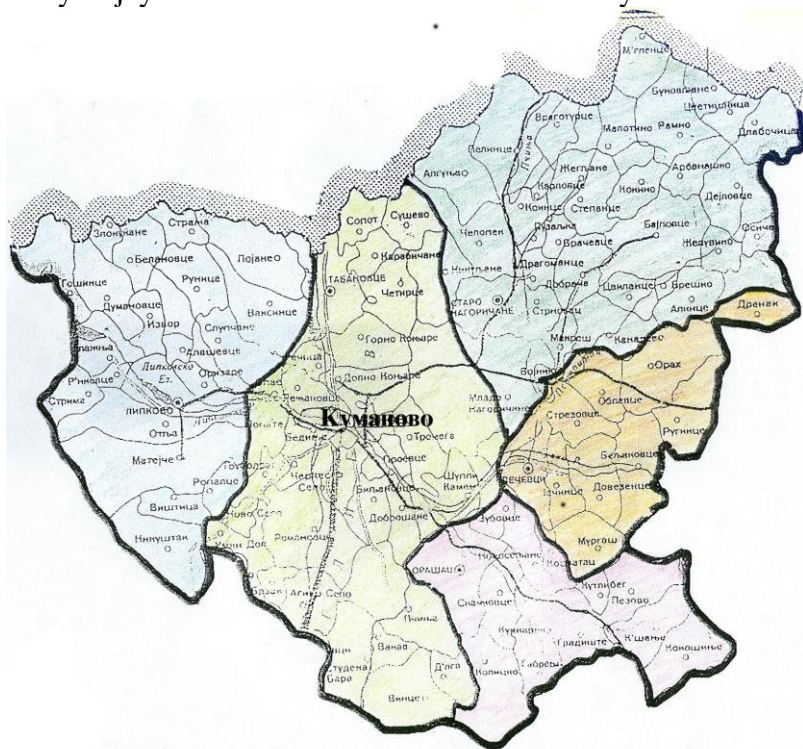
Согласно податоци добиени од надлежни институции ЈП Гас - Куманово, се предвидува изградба на гасоводна мрежа на улица Тоде Мендол, улица Страшко Симонов и улица Благој Илиев Гуне со капацитет од Ф110. На станбена улица Вук Караџиќ и на пристапна улица Новопланирана се предвидува инсталација со профил Ф90 и Ф63. Начин на изведување на водовите треба да е во согласност со Јавно претпријатие Гас Куманово.

4. Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина

4.1 Карактеристики на просторот

Општина Куманово се наоѓа во северниот дел на Републиката во источното сливно подрачје на реката Пчиња и тоа посебно на реките Коњарска и Липковска и Кумановска.

Зафаќа површина од 297,3 км² според новата територијална поделба или 4,9% од вкупната територија на Република Македонија. Општина Куманово претставува една од поголемите општини по површина и број на жители. По површина е на шесто место во Републиката после општините Скопје, Битола, Куманово, Велес, Гостивар додека спрема бројот на жители е на четврто место во Републиката после општините: Скопје, Тетово и Кисела Вода, а според населеноста на девето место со 106.3 жители/км² поради што припаѓа меѓу најгусто населените општини во Републиката.

Местоположба на градот Куманово во Република Македонија

4.1.1 Сообраќајна поврзаност

Сообраќајот претставува интегрален фактор на градските активности и функции и модераторот на функционирање на сите видови сообраќај.

Магистрални правци се:

- М-1 (Е75) Табановце - Куманово - Миладиновци - Велес - Гевгелија со врска Миладиновци - Скопје со врска кон Западна Македонија;

- М-2 (Е-871) Куманово - Крива Паланка - Деве Баир со врска кон Источна Македонија.

Наведените магистрални правци се дел од меѓународната патна мрежа на Европа и тоа (Е75) меѓународен патен коридор, Хелсинки-Белград-Скопје-Атина.

Е-871 е меѓународен пат од втор ред и е крак за врска помеѓу Скопје и Софија

Регионални патни правци се:

- П-101 Војновиќ-Куманово-Скопје
- П-102 Куманово-Липково
- П-201 Куманово-Св. Николе.

На горе наведена патна мрежа се надоврзува мрежата на локални патишта.

Железничкиот сообраќај се одвива на меѓународни линии Париз-Атина, Минхен-Атина и др. Автобуски сообраќај е доста развиен така да сите населени места во општината се поврзани со приградски сообраќај.

4.1.2 Релјефни услови, наклон и експозиција на теренот

Релјефната структура во Кумановската околина е различна бидејќи се среќаваат разни релјефни форми како планини, котлини, клисури, и др. Кумановско Поле го завзема централниот дел од областа со височина од 200-500 м, обиколено со планините, Скопска Црна Гора, Руен, Козјак. Западно од Кумановско Поле се протегаат ограноците на Скопска Црна Гора каде највисока точка е врвот Рамно со 1651 м, источно од Скопска Црна Гора се протега гребен на Длшко, а по исток се деловите на Градишка планина. Во северните делови се протегаат деловите од планината Руен со највисоката точка врвот Руен со 968 м. Источно од Руен се протегаат Козјак и Стара планина. Планините се изразени и главно припаѓаат на Родопска маса.

4.1.3 Геолошки карактеристики

Според инжењерско - геолошките и геомеханички карактеристики на просторот на општината се издвојуваат стабилни терени (западниот дел на Кумановски Поле), условно стабилни (помеѓу Којнарска река и Пчиња, јужно од градот) и нестабилни терени во атарите на селата (Агино село, Винце). Кумановско Поле составено е во главно од карпести маси кои во себе акумулираат извесни количини подземни води која поради карактеристиките на теренот е без артерски притисок.

Геолошките состав на равничарскиот простор по речните токови во тесен појас го чинат квартерни алувијални седименти кои според литолошкиот состав се сочинети од чакали, песоци и глиновито прашинасти функции.

4.1.4 Сеизмолошки карактеристики на теренот

Општина Куманово е во непосредна близина на Скопската сеизмичка зона. Од досега случените земјотреси максимално набљудуваниот интензитет предизвикан од локалните епицентрални жаришта е со јачина од 5⁰ МПС скала. За подрачјето на градот и непосредната околина е добиен најдолгорочен максимален степен на очекувани земјотреси кој изнесува до 8⁰ по МЦС скала.

4.1.5 Климатски и микроклиматски услови на регионот

Територијата на општина Куманово се наоѓа под влијание на умерено континентална клима во низискиот дел и на континентална клима во повисоките предели од општината, со просечна годишна температура од 12⁰°Ц. Во низискиот дел според просторните и природни одлики во општина Куманово се чувствуваат влијанија на топли и студени воздушни маси кои делуваат во климатски поглед да се издвојат две годишни времиња и тоа: студена и влажна зима и топло и суво лето што е одлика на умерено континентална клима. Температурата на воздухот има различни дневни и месечни вредности и нејзината годишна вредност изнесува 11,80°Ц.

Просечно осончување изнесува 2200 часови, додека во околните планински терени таа бројка е повисока. Годишно просечен број на ведри денови изнесува (84), со максимум во август (во просек 16 ведри денови) додека просечно има годишно 97 облачни денови со максимален број на 16 облачни денови во месец јануари.

4.1.6 Население

Според Пописот од 1994 година во општина Куманово живеат вкупно 94.589 жители. По првични резултати од Пописот 2002 година живеат вкупно 105.037 жители. Во 1994 година просечна густина на населеност во општина

Куманово изнесува 318 жители на км² од кои само во руралните средини има 94 ж/км².

Во просторните рамки на општина Куманово населението е сконцентрирано во 30 населби, од кои 29 се селски и една градска населба.

Во општината живеат 103205 жители или 5,1% од вкупното население во Републиката. Од ова во градот живеат 74,4% (урбан опфат на градот према постојниот ОУП).

Врз основа на популациската големина на населбите евидентно е дека најголем дел од нив спаѓаат во групата на големи населби (над 500 жители), 8 средно големи (100-500 жители), а само 3 се мали населби (до 100 жители).

Природното движење во општината набљудувано преку наталитетот и морталитетот и природниот прираст покажува тенденција на намалување на стапките на наталитетот и природниот прираст.

година	општина Куманово			Република Македонија		
	наталитет	морталитет	Природен прираст	наталитет	морталитет	Природен прираст
1964	29,2%	10,5%	18,7%	29,0%	9,0%	20%
1994	21,2%	8,9%	12,3%	17,3%	8,1%	9,2%

Намалување на наталитетот, односно морталитетот доведува до намалување на природниот прираст на населението, а тоа се одразува во последниве години во општината. Од максималните 18,7% во 1964 се намалил на 12,3% во 1994 година. Евидентен е и зголемување на природниот прираст на општината во однос на републичкиот.

4.1.7 Стопанство

Достигнатиот степен на развиеност во општина Куманово нејзината стопанска структура и просторна организација како и размешеноста на стопанството условена е од различни материјални и институционални услови. Во периодот од 1989 година развојот и размешување на стопанските капацитети се остварува по принципот на договорна економија, а подоцна отпочна изградба на нов стопански систем со афирмација на стопанските дејности во оваа општина. Во 1990 година со новиот систем заснован на пазарни основи започна процесот на економска транзиција и изградба на нов систем со приватна сопственост. Поради многуте неповолности кумановското стопанство забелжа многу падови:

- опаѓање на производството;
- високо ниво на невработеност;
- намалена инвестициона активност;
- голем недостиг на инвестиционен капитал.

Според Просторниот план на Република Македонија општината Куманово учествува со 4,2% во формирање на општествениот капитал на Републиката. Во 80-тите години во подрачјето на општина Куманово биле лоцирани повеќе индустриски капацитети и тоа металната индустрија која остварува 57,3% вкупен приход од индустријата во општината, кожарско преработувачка и чевларска индустрија со 15,6%, преработка на тутун со 10,2% вкупен приход. Металната гранка е водечка стопанска гранка. Од 1981-

1990 година доаѓа до стагнација и опаѓање на вкупното производство. Се појавуваат помали преработувачки и индустриски гранки.

Транзициските проблеми ги доведоа во незавидна положба некогашните индустриски гиганти (Ф-ка. 11 Октомври, Искра, 11 Ноември, ЧИК, КИК, Кожара, Киро Фетак, Тутунов комбинат, Крзнара Илинден и др.). Куманово во процесот на транзиција влезе со значаен и недоволно искористен материјален и кадровски потенцијал поради нефлексибилна стопанска структура, несоодветна организираност и изострени услови на стопанисување. Недоволната искористеност на капацитетите и расположивите ресурси резултираше со забавување на развојот, стагнација и заостанување.

Вкупна ангажирана индустриска зона изнесува 169,08 ха изградена површина за индустриски капацитети и 32,3 ха за складови трговски и градежни функции. Повеќето индустриски капацитети лоцирани се во западниот дел на градот Куманово. Карактеристично е што мини индустриски капацитети се јавуваат во северна и источната зона на градот во околните населби како и во самото градско ткиво. Зони за мало стопанственичко работење има во близина на Долно Којнаре, нас. Бедиње, нас. Карпош.

4.1.8 Хидротехничка инфраструктура

Хидрографската мрежа во Кумановско ја чинат средните и долните теченија на реките Пчиња, Кумановска и Крива Река и некои помали водотеци кои целосно припаѓаат на сливот на реката Пчиња. Пчиња е најголема и најважна река во Кумановско. Таа извира од планината Дукат на надморска височина 1660 м, а се влева во Вардар во Таорска клисура на надморска височина од 191 м.

Нејзини притоки се Кумановска Река која е и најзначајна, Крива Река, Бистрица Драгоманска река, Петрошница и Лука. Поројни токови се регистрирани кон градот и кон селата: Доброшане, Банево трло кој не се регулирани.

На Липковска река возводно од Липково е изградена вештачка акумулација со бетонска брана висока 37 м долга 1.8 км. Узводно од езерото на 5 км е направена акумулација Глажња со брана висока 80 м и долга 344 м. Водите се наменети за наводнување и пиење.

Во Кумановско има и појави на минерални води. Најпознати се изворите кај село Проевце. Каптирани се два извора со издашност од 4,1 л/сек со температура на водата 30-31°C.

4.1.9 Културно-историско наследство

Тргнувајќи од неопходноста за зачувување на старите агломерации и поединечни објекти кои имаат некаква историска или градежна вредност се истакнува потребата од идентификацијата на градот, затоа што град без своја историја искажана и преку градителство не е град. Со тоа ќе се избегне

болката на многу градови кои почнуваат да личат еден на друг како резултат на интензивниот развој на современото градежништво чии слабости најчесто се одразуваат на негирање на се што е старо и несовремено, така да градот ја губи својата специфичност, својата боја и дух.

Според податоци добиени од Министерство за култура Управа за заштита на културното наследство бр. 17-2001/2 од 11.05.2017 година Скопје, на подрачјето на планскиот опфат нема заштитени добра и добра за кои е основано се претпоставува дека претставува културно наследство.

4.2 Опис на сегашната состојба со животната средина во планскиот опфат

Основен предуслов за идентификација на проблемите со животната средина и поставување на стратешки цели за надминување и унапредување на истите е идентификацијата и оцената на сегашната состојба со медиуми на животната средина (воздух, вода, отпад, почва, биодиверзитет, бучава), како и со користењето на земјиштето и природните ресурси во општината. Стратегиската оценка овозможува на кој начин и со каков интензитет целите на планскиот документ влијаат врз целите на СОЖС, со цел да се предвидат мерки за спречување, намалување или одбегнување на влијанијата и да се предложи план за мониторинг на индикаторите за секоја цел на СОЖС (точка 9).

Воздух

Согласно Директивите на Европската Унија, загадувањето е непосредно или посредно внесување, како резултат на човековите дејствија, на материи, вибрации, топлина или бучава во воздухот, водата или во почвата, кои што можат да бидат штетни по човековото здравје или по квалитетот на животната средина, од кои што може да произлезе штета по материјалниот имот или кои што ги нарушуваат или влијаат врз природните убавини и другите легитимни начини на користење на животната средина.

Квалитетот на воздухот е еден од поважните чинители на кои треба да се внимава при планирање на просторот заради спречување на деградација на истиот со имплементација на планскиот документ.

Главен извор на загадување е индустријата која во екосистемот емитура, гасови, пареи, чад, магла, прашина и аеросоли. Загадување на воздухот најповеќе е како резултат на преработка на сулфидни концентрати на обоени метали, како и на согорување на кокс и други карбофилни горива во индустријата и домаќинствата.

На загадувањето на воздухот многу влијае топографијата на теренот, висината на индустријските оџаци и атмосферските услови. Најкритично загадување е во услови на отсуство на хоризонтално и вертикално струење на воздухот а особено кога е истото проследено со температурни инверзии.

Во Куманово санитарната состојба на воздухот почна да се истражува од 1974 година со воспоставување на мерни места и со просторно и временско

пратење на поедини штетни материи во воздухот и тоа: чад, сулфурен диоксид и таложни материи.

Од извештаите на Автоматскиот мониторинг систем на воздухот изработен од Министерството за животна средина и планирање каде преку Автоматска мониторинг станица се мерени количествата на штетни материи во воздухот во текот на цела 2003 година ги имаат следните податоци:

Емисија на максимални штетни материи во воздухот: Во период од јануари 2003-септември 2003 година се движи во следниот редослед:

Месец 2003	SO ₂ mg/m ³	NO mg/m ³	NO ₂ mg/m ³	NO _x mg/m ³	CO mg/m ³	O ₃ mg/m ³	PM mg/m ³	Чад
МКД	150	85	85	85	1	110	120	150
јануари	39,445	-	-	-	7,611	87,935	344,598	132,86
февруари	72,805	37,196	55,887	111,367	6,906	114,965	95,791	52,75
март	43,121	39,310	83,214	138,495	9,044	110,496	-	35,39
април	24,501	16,067	39,459	62,134	5,818	111,450	181,515	14,64
мај	41,439	38,665	68,822	126,854	6,337	114,696	241,140	7,38
јуни	45,936	67,766	44,871	145,122	0,995	107,306	91,645	12,65
јули	-	-	-	-	-	-	-	9,86
август	32,849	-	-	-	1,128	197,767	137,437	14,26
септември	38,270	-	-	-	3,071	56,780	145,693	85,21
МКД								

Според горе наведените мерења максималното присуство на штетни материи се во дозволените граници (МКД). Податоците за максимална концентрација на CO₂ од месечните мерења се движат од 24,5- 72,8 mg/m³, што е далеку под максимално дозволените концентрации (150 mg/m³).

Присуството на чад во воздухот според податоците од секојдневни мерења во 2002 година добиени од Министерството за животна средина и просторно планирање се движи од 7,38-132,86 mg/m³, што е помалку од дозволените концентрации (150 mg/m³).

Измерените количества на NO, NO₂, NO_x во Куманово покажуваат дека концентрациите имаат изразито сезонско движење, во тек на годината, а ниту еден ден не се надминати максимално дозволените граници.

Заводот за здравствена заштита на Куманово ги следи движењата на тешките метали во седиментна прашина што не го овозможува тоа Автоматската мониторинг станица.

Постојаното присуство на ветер, од друга страна обезбедува перманентна аерација, така да дури и смогот е многу ретка појава. Меѓутоа, постојаното зголемување на бројот на моторни возила секако е и потенцијална опасност по квалитетот на воздухот, поради емисија на чад и издувни гасови, особено во централното градско подрачје.

Интензивниот развој на сообраќајот, високофреквентните сообраќајници и другите сообраќајно прометни места, особено во критичните периоди на денот се висок потенцијален ризик, кој упатува на потребата од будно следење на состојбата што е предуслов за брзо реагирање во случај на влошување на состојбата.

Состојбата на загаденост на воздухот укажуваат дека објектите кои го загадуваат воздухот во Кумановската општина се во константен пораст така да за истите теба да се предвидат следните заштити:

- објектите, уредите и постројките кои го загадуваат воздухот да располагаат со уреди за прочистување на издувните гасови;
- емитирањето да се регулира со одредување на услови и режим на емитирање;
- воспоставување на зони за санитарна заштита определени со законот;
- воспоставување на мерна мрежа која би ги евидентирала поедините извори на загадување и перманентно би го прателе степенот на загаденост;
- во просторите со пејсажни амбиентални и други природни вредности да се избегнува лоцирање на објекти кои вршат загадување на воздухот.

Најрационален и ефикасен начин за заштита на животната средина од штетните влијанија врз воздухот е превентивното делување и спречување на продукција на штетни емисии во самите извори на нивно создавање. Квалитетот на воздухот најмногу го нарушува присуството на гасови, прадини и други штетни материи кои штетно влијаат врз здравјето на луѓето, екосистемите и природните создадени вредности.

Една од мерките за реализација на превентивниот пристап во заштитата на воздухот е обезбедување на солидно согорување во огништата на разните горивни инсталации и добра карбурација на горивата во моторите со внатрешно согорување.

Исто така, значајни мерки кои придонесуваат за надминување на проблемот со загадување на воздухот се:

- изградба на широки улици кои овозможуваат брзо проветрување;
- зголемување на површините со зелени насади и дрвореди;
- подобрување на коефициентот помеѓу изградените и слободните површини;
- подигање зелени појаси околу индустриските зони, производните капацитети, резервоарите за вода и др.

Се уште не е изработен катастар на загадувачи и загадувачки супстанции во воздухот за да може да се создаде појасна слика за состојбата.

Врз основа на согледаните состојби со загадување на воздухот може да се заклучи дека иако податоците со кои во моментот се располага не укажуваат на постоење опасност и ризик, сепак постои потреба од мониторинг на состојбата со загадување на воздухот, за да навреме се сигнализира во случај на влошување, како и превентивна заштита. Во тој смисол се препорачани акциите во делот на сообраќај, односно урбан развој кои се однесуваат на повисок степен на организација, односно побрзо одвивање на сообраќајот, без чести запирања на возилата, бидејќи во тој случај се зголемува натрупувањето на јаглероден моноксид и други опасни состојки на издувните гасови, како и ориентација кон употреба на безоловни бензини и субституција со еколошки возила.

Вода

Колку водите во одреден простор може да се сметаат за воден ресурс зависи од можноста за нивно искористување, односно од можноста за реализирање на водостопански решенија со кои водите ќе се искористат за покривање на потребите од вода за населението, земјоделството, индустријата и заштитата на живиот свет. Водата како ресурс ја има многу помалку од присутните води што треба да се има секогаш во предвид при планирањето за нејзино искористување.

За подмирување на потребите на вода најзначајни се површинските води, бидејќи тие се најраспространети, најблиски се до местата на човековата активност, обезбедуваат живот и развој на екосистемот.

Издашноста на подземните води зависи од климатските, морфолошките и хидрогеолошките карактеристики на просторот. Овие води поради посебниот квалитет се значајни и може да бидат корисни за покривање на потребите од вода.

Република Македонија зафаќа дел од сливовите на р. Вардар, р. Црн Дрим и р. Струмица. На целата нејзина територија 84% од водите се домицилни, а само 16% се надворешни води кои доаѓаат во Републиката. За подобро согледување на расположливите и потребни количини на вода територијата на Републиката е поделена на 15 водостопански подрачја во основните сливови на реките: Вардар, Црн Дрим и Струмица.

Планската определба за заштита на водите е да се зачува високиот квалитет на извориштата на вода, да се подобри квалитетот на површинските и подземните води и да се доведат во законски пропишаниот квалитет. Приоритет во заштитата имаат водите од 1 и 2 класа од кои е предвидено да се врши водоснабдување на населениете места. Заштитата на квалитетот не може да се оствари парцијално, таа е сплет на технолошки, водостопански и економско-организациони мерки и континуирана работа.

Општина Куманово добива преработена вода за пиење од две акумулациони езера Липково и Глажња лоцирани во општина Липково. Хидросистемот Липково-Глажња е во функција 40 години. Според количината на потрошената вода основна намена на хидросистемот е наводнување на Кумановско Поле околу 10.000 ха и водоснабдување на Куманово.

Акумулациите се полнат од Липковска река. Освен за пиење водата од акумулациите се користи за наводнување и индустријата, а во одреден временски период може да се користи за добивање на електрична енергија.

Акумулациите може да обезбедат 6.744.373 м³ вода што е некогаш и просечен прилив и во многу зависи од хидролошката состојба поготово во зимските и летните месеци. Проблемот е алармантен и е нагласен во сушниот период во лето кога високите и средни зони во градот Куманово немаат вода.

Просечна потрошувачка на вода е 430-450 л/сек, а во летните месеци се намалува приливот на вода 300-350 л/сек бидејќи до Филтер станицата едвај пристигнуваат 200-220 л/сек. Околу 97% од градот и населбите се покриени

со изведена водоводна мрежа со дневна потошувачка од 10,935 м³/ден и загуби на вода во мрежата околу 48,94%.

Во последните години се изнајдени додатни начини на снабдување од 4 грана на цевковод за наводнување до Филтер станицата каде можат да се добиваат над 180 л/сек само доколку во езерата има доволно вода. тс. хидрометеролошката година е добра и изобилува со врнежи. Водата од акумулациите се преработува во Филтер станицата кој е хидрообјект за преработка на вода за пиење. Доводниот вод е од челик со должина од 14.401 м и пресек 350/450 мм до филтерницата која е со капацитет од 38.016 м³/ден.

Филтер станицата со постојната технологија може да го задоволи постојниот квалитет на водата за пиење. Преработената вода се хлорира и таква се транспортира преку системот за водоснабдување до потрошувачите.

Елементите на дистрибутивната мрежа се изградени од ПВЦ и азбест цемент. Според стандардите на светската здравствена организација, азбест цементните цевки се не препорачливи поради кородивните својства. Не е докажана канцерогеноста преку негова ингестија, односно перорално внесување. Староста на профилите се движи од 35-40 години. Цевките се со мали профили и без изолација, поради што истекувањата од системот се големи. Појавата на корозија и инкрустација доведува до голем број дефекти.

Водата освен за пиење се користи за наводнување. Проблемите со кој се соочува водоснабдувањето покрај климатските причини се и загубите на вода од дивите приклучоци, застарена мрежа,недоволен резервоарски простор.

Мрежата за наводнување е поделена во 6 грани и два главни вода со должина од 1460 км каде се наводнува поголем дел општината Липково, а во помал дел општина Куманово.

Технолошката вода е во вториот вод за Тутунов комбинат во атарот на с. Матејче и се дистрибуира технолошка вода до сите поголеми индустриски капацитети (ФЗЦ 11 Октомври, Амбалажа, Кожара и др.).

На водоснабдување на градот Куманово му се приклучуваат и околните градски населби кој се во непосредна близина.

Со водоводната мрежа и филтерницата стопанисува ЈКП Водовод-Куманово задолжено за производство и дистрибуција на високо квалитетна вода за пиење, индустријата, јавните установи. На квалитетот на дистрибуираната вода се врши секојдневна контрола:

- Еднаш дневно (освен недела) се контролира на неколку контролни места во дистрибутивниот систем од страна на Заводот за здравствена заштита;
 - Четири пати годишно, контрола врши Републичкиот завод за здравствена заштита;
 - Четири пати годишно контрола врши Хидробиолошки завод - Охрид.
- Селските населби се снабдуваат со вода за пиење преку јавни и индивидуални бунари и чешми или локални селски водоводи.

Мониторингот на водоснабдувањето со вода за пиење и квалитетот на водата во руралната средина го спроведува континуирано Заводот за

здравствена заштита според единствена методологија преку формирање на матичен број за секој водоснабдителен објект посебно. За овој мониторинг Заводот располага со софтвер кој е унифициран во целата Република.

Резултатите од извршените анализи и препораките се достапни до сите заинтересирани субјекти и деловни партнери.

Површинските и подземните води се загадуваат со отпадните води од населбите и индустријата па така се почесто ги губат своите природни карактеристики. Најголем дел од употребените води се враќа во површинските токови и под земја оптеретени со разни органски и неоргански материи.

Отпад

Складирањето, користењето, транспортот, депонирањето на индустрискиот отпад се потенцијален ризик, чие што надминување во секоја одделна сфера треба да се остварува организирано преку систем на мерки.

Комунален отпад претставува секаков вид на отпад што се продуцира од домаќинствата, јавните и економските установи и претпријатија и институциите на една урбана средина. Отпадот што се продуцира од индустријата, земјоделието и рударството, како и патогените остатоци од изумрени животни не спаѓаат во овој вид на отпад.

Во минатото, отпадот што го создавал човекот од задоволувањето на своите животни потреби бил во количини и облик што природата била способна сама да го разгради до облик на изворна материја, со што се воспоставила рамнотежа помеѓу човекот и неговата околина. Меѓутоа, во поново време на интензивен индустриско технолошки развој од една страна и демографската експлозија и преголема густина во населеност од друга, сведоци сме на суперпродукција на цврст отпад во количини и облик кој природата неможе самостојно да го разгради со што се нарушува рамнотежата помеѓу човекот и неговата животна околина. Цврстиот отпад се повеќе ги освојува земјените површини, ја загадува почвата, воздухот и површинските и подземните води. Отпадните материи кој настануваат од домаќинствата, населбите, индустријата и други објекти се одведуваат од епидемиолошки и естетски причини. Отпадните материи настануваат од човекот и се производ на неговите физиолошки функции на животните и растенијата. Има неколку поделби на отпадните материи тоа се:

- Животни активности на луѓето - комунален отпад;
- Отпад од рударско-металуршките и енергетски капацитети - техноген отпад;
- Отпад од индустријата (преработувачки капацитети) и капацитети на органска и неорганска технологија - индустриски отпад;
- Отпадот што се создава со изведување на градежни, индустриски, преработувачки и занаетчиски работи кои немаат својство на комунален цврст и технолошки отпад и тоа: градежен отпаден материјал, земја, згура, кал (инертна или нештетна), камења, керамички крш, санитарни уреди и сличен градежен отпад;

- Отпад од здравствените установи - медицински отпад (посебен отпад);
- Радиоактивен отпад.

Према агрегатна состојба се делат на:

- Течни (фекалии на луѓе, од бањи, кујни, гаражи, индустриски отпадни води, атмосферски отпадни води);

- Цврсти (отпадоци од населбите и индустријата во тврда состојба, хартија, стакло, метал, порцелан, прашина, пепел). По состав, цврстите отпадоци се состојат од: состојки кои ферментираат (органиски состојки кои брзо се распаѓаат: отпадоци од преработена и непреработена храна, коски, изумрени животни и сл.); минерални состојки (органиски и неорганиски) кои се разградуваат многу споро: керамика, стакло, пластика и др.

Во општина Куманово од аспект на одржување на комунална хигиена и собирање на комунален смет може слободно да кажеме дека истото е организирано само за градот (градежен реон), населбата Вера Которка и селата Доброшане и Черкези. Во останатите приградски села не е организирано собирање на комунален смет. Онаму каде не се сервисира комунален смет нормално е дека околината е позагадена со диви депонии и условите за живеење се понехигиенски т.е. во услови на загадена животна средина со комунален смет.

Депонијата е одалечена 7 км од градот Куманово во близина на селото Пчиња. Оградена е со жица висока 1,5 м и должина 2000 м. Зафаќа површина од 11.686 ха или 116.864 м². Има капацитет од 1.832.000 м³ од кои се искористени 1.168.000 м³. За складирање остануваат уште 664000 м³ со мала разработка ќе служи уште 10 години. Исто така постојат и можности за проширување. Годишно се одлага околу 55000 м³ комунален смет. Депонијата е класично ѓубриште бидејќи:

- Нема сигурна подлога (тампон, пластична фолија) со која би се прибирале површинските води туку истите природно се усмерени по суводолица кон селата.
- Нема систем за прибирање на природни гасови што се остваруваат од распаѓање на сметот кои воедно се причини за често запалување на ѓубриштето.
- Нема систематско одложување на сметот (ред смет, ред земја) туку истото е стихийно.

Цврстиот комунален смет во депонијата се одложува без никаков третман, туку единствено се врши планирање на истиот, како би се порационално користела депонијата.

Индустрискиот смет се одлага на депонијата Краста околу 13000 м³ се евакуира или подига со комунални возила кои се опремени со корпи и кои исклучиво сенаменети за тоа. Најголем дел од овој отпад произлегува од индустриските капацитети кој сеуште работат како (ФЗЦ 11 Октомври, Амбалажа, Кожара, Ф-ка Пролет, како и од некој погони на Чик Куманово, а и од мало стопанствениците).

Претходно сите производители си вршат селекција на индустрискиот отпад и тоа што не може понатаму да се користи како секундарна сировина и

што претставува индустриски смет го складираат во контејнери за таа намена, кои ЈП Чистота и зеленило ги одложува на депонијата Краста.

Растителен и животински свет

Просторот на општината се одликува со хетерогеност во однос на застапеност на вегетациските типови меѓу кои доминира аграрниот комплекс. Мали остатоци на шума (даб и бука) се сретнуваат во долината на река Пчиња. Градот Куманово е расположен во регионот на дабова шума и тоа во најнискиот појас на термофилната заедница од благун и бел гербер. Во просторот доминираат пасиштата претставени со суви ливади со големо антропологено влијание. Шумите се скоро целосно уништени. Се појавуваат предели кои се одликуваат со степска вегетација како резултат на влијанието на умерено континенталната клима.

Бучава

Проблемот на бучава на подрачјето на градот Куманово досега не е анализиран и истражуван. Во Кумановскиот регион изворите на создавање на бучава не се од таков вид да овој проблем во животната средина претставува значителна закана за здравјето на луѓето.

Бучавата произлегува од урбаните активности и тоа:

- Сообраќај;
- Производни и деловни процеси;
- Бучава од ентериерно потекло (стамбени згради, трговско деловни центри и сл).

Концентрацијата на транзитните и транспортните средства кои се движат по магистралниот пат се причина за појава на бучава. Исто така, амортизираните машини и застарената опрема кои се користат во стопанството предизвикуваат бучава која ги надминува утврдените стандарди. Негативното влијание на бучавата се одразува директно врз здравјето на луѓето, животинскиот свет, а со тоа и врз квалитетот на животот. Со цел следење на состојбата со бучавата во општината, потребно е воведување на континуирано мерење (мониторинг).

4.3. Сегашни проблеми со животната средина во и околу планскиот опфат

Проблемите со животната средина во општина Куманово и предметниот опфат, беа идентификувани преку анализа на постоечката состојба со животната средина за општина Куманово и земајќи го во предвид Локалниот акционен план за животна средина усвоен 2004 година каде се евидентирани клучните проблеми и предложени се мерки во облик на Акционен план за нивно надминување.

Најосетливи елементи на животната средина во предметниот опфат (Елементи на СОЖС)					
Води	Воздух	Отпад	Климатски фактори	Население	Материјални добра

Врз основа на евидентирање на најосетливите елементи на животната средина во планскиот опфат кои се нарекуваат и елементи на Стратегиска оцена на животната средина (Елементи на СОЖС) се воспоставуваат цели на стратегиска оцена на животна средина (Цели на СОЖС) и се дефинирани можни индикатори за секоја цел.

Во процесот на Стратегиска оцена на влијание на планскиот документ врз животната средина важно е да се види како, на кој начин, со која јачина и интензитет целите на планскиот документ влијаат врз целите на СОЖС со цел да се предвидат мерки за спречување на влијанијата и да се предложи соодветен план за мониторинг на индикаторите за секоја цел на СОЖС.

На следната табела се прикажани сегашните проблеми со елементите на животната средина:

Елементи на Стратегиската оцена на животна средина	Проблем	Релевантно опфтен проблем
Воздух	Нарушен квалитет на воздухот од постоење на индустриски објекти со интензивна емисија на загадувачки материи, употреба на јаглен и нафта како агенс за затоплување, зголемен сообраќај	x
	Немање квалитетна медицинска база на податоци во однос на заболувањата предизвикани од загадување на воздухот	x
Вода	Нарушен квалитет на реципиентите како резултат на испуштање индустриски и комунални отпадни води	x
	Неискористеност на геотермалните води	x
Отпад	Постоење на диви депонии	x
	Непостоење на регионална депонија	x
Почва	Нарушен квалитет на почвата како резултат за исталожување на аероседименти	x
	Деградација на почвите	x
Предел	Деградираны предели (неконтролирано сечење на шумите)	x
	Недоволна застапеност на паркови и зелена површина	x
Население	Појава на миграција	x
	Голема невработеност	x
Климатски фактори	Користење на огревно дрво за затоплување	x
	Не користење на обновливи извори на енергија	x

Сегашните проблеми со елементите на животната средина

5. Состојба без имплементација на планскиот документ

При реализација на Измена и дополна на ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиев Гуне, општина Куманово, се разгледува опцијата без да се спроведе планска активност, односно работите да останат во првобитната положба.

Во конкретниов случај доколку овој план не се спроведе, се очекуваат следниве последици:

- Појава на некомпатибилни дејности;
- Земјиштето и понатаму ќе остане земјиште со помала економска вредност;
- Неконтролирана изградба на бесправни објекти;
- Нарушување на квалитетот на медиумите во животната средина;
- Интензивно загадување со отпадни материи (цврст, комунален и други видови отпад) и постоење на диви депонии;
- Интензивно загадување на подземните води и почвата;
- Намалени приходи во општинскиот буџет;
- Отсуство на финансиски инвестирања што би се довело до слаб економски развој на стопанството;
- Пораст на миграција;
- Намален животен стандард;
- Нереализацијата на планскиот опфат ќе се испушти можноста за економски-одржлив развој.

6. Алтернативи и чинители за избор на алтернатива

Измена и дополна на ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Стрешко Симонов и ул. Благој Илиев Гуне, општина Куманово е од особено значење за реализирање наменски содржини и функционална операционализација за развој на планскиот опфат и општината.

Со изработката на планските решенија од Урбанистичката планска документација просторот добива нова можност за урбанистичка разработка и реализација.

Овие аспекти се земаат со цел да се изнајде најповолното решение кое ќе придонесе за заштитата на животната средина и здравјето на човекот.

Во случај на нереализирање на планскиот опфат се очекува да:

- Социјално-економскиот статус на населението ќе иницира поголема стагнација;
- Продолжување на трендот миграција;
- Невработеноста нема да се намали;
- Намалување на вредноста на земјиштето;
- Узурпација на просторот со дивоградби и други неплански и некомпатибилни содржини;
- Непланско и неорганизирано уредување на просторот со што негативно ќе се одрази врз медиумите во животната средина;
- Искористување на слободни земјоделски површини.

Во случај на реализирање на планскиот опфат се очекуваат неколку позитивни аспекти:

- Поволна географска положба;
- Добри микроклиматски услови;
- Одлична диспозиција во однос на сообраќајната поврзаност;
- Обезбедување на нови вработувања;
- Зајакнување на можностите за одржлив економски и социјален развој на регионот;
- Запирање на економската миграција;
- Развој на локалната самоуправа преку плаќање на даноци, комуналии и други давачки;
- Зголемување на вредноста на земјиштето.

Со предвидените содржини ќе овозможи остварување на функции со директни или индиректни економски ефекти. Согласно определбите на Просторниот план на Р. Македонија, идниот развој и разместеноста на намените во планскиот опфат на просторот за кој се наменети Условите за планирање, треба да базира на примена на принципите и стандардите за заштита на животната средина, особено нивна превентивна примена и спречување на евентуалните влијанија врз животната и работна средина.

Со реализација на овој план се овозможува локацијата да прерасне како единствена просторна и функционална целина која ќе даде голем допринос за развојот на локалната и национална економија, истовремено

имајќи го за цел анимирањето на интересот на разни инвеститори за реализација на предложената програма за развој на стопанството како ориентација во актуелните економски тенденции на државата.

7. Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина

Појавите кој како претпоставка може да се јават од имплементацијата на Измена и дополна на ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиев Гуне, општина Куманово, може да се анализираат од негативен и позитивен аспект. Извештајот за Стратегиска оцена ги зема во предвид влијанијата врз сите медиуми на животната средина, биолошката разновидност, природата, пределот, културното наследство, луѓето како и влијанијата врз социо-економските можности во општина Куманово.

Извештајот за стратегиска оцена на животната средина не ги анализира поединечните развојни проекти, туку влијанијата врз медиумите на животната средина од генерален аспект. Значи, со извештајот се прави само проценка на можните влијанија врз животната средина, додека во подоцнежните фази, преку Студиите за оцена на влијание врз животната средина или Елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска на основа на укажаните ризици се прават детални анализи и препораки.

Согласно Законот за животна средина и Уредбата за определување на критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина потребно е да се утврди потреба за спроведување на постапка за оцена на влијанието на проектот врз животната средина. Потребата од оцена на влијанијата врз животната средина ја донесува Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина. Согласно Законот за животна средина, како и Законот за заштита на природата, правните или физичките лица кој вршат дејности или активности кои не спаѓаат во проектите за кои се спроведува постапка за оцена на влијанието врз животната средина се должни да изготват Елаборат за заштита на животната средина, со цел да се оцени влијанието на дејностите или активностите врз животната средина, пред да започнат со спроведување на проектот и истиот да го достават до органот надлежен за одобрување на спроведувањето на проектот.

Влијание врз демографскиот фактор

Реализацијата на предвидените содржини од планскиот опфат не само што ќе ја запре економската миграцијата на локалното население туку и ќе претставува позитивен стимул за демографскиот развој. Исто така, ќе има позитивни влијанија на долгорочна основа и на зголемување на наталитетот, како уште еден позитивен елемент на демографскиот развој. Ова од причина што инвестиционите вложувања за реализација на оваа планска содржина ќе значат зголемување на животниот стандард и квалитетот на живеењето.

Влијание врз човековото здравје

Заради намената на објектите не се очекува истите да предизвикаат негативни влијанија врз здравјето на локалното население. Во однос на влијанието врз човековото здравје не се очекуваат влијанија имајќи ја, пред се во предвид намената. Можни влијанија би имало при евентуална нова изградба во опфатот, но тоа ќе биде само во период на изградбата за што ќе се предвидат посебни мерки во понатамошните документи за влијание врз животната средина.

Со имплементацијата на планот може да се предизвикаат незначителни влијанија врз здравјето на луѓето (бучава и вибрации).

Емисијата на прашина и издувни гасови од моторните возила може да се покачат поради евентуално изведување на градежни активности.

Обезбедувањето на парковско и заштитно зеленило и останато хортикултурно уредување на просторот ќе биде во функција на подобрување на здравјето на луѓето.

Влијание врз социо-економската состојба

Имплементацијата на планските решенија дефинирани со овој план ќе има позитивно влијание врз социо-економскиот развој на општината, отварање на нови работни места, зголемување на стапката на економски раст, стимулирање на развојот на останатите дејности, проектирањето, комуналните дејности, градежништвото, трговијата, подобрување на начинот на живот, зголемување на приходите на локалната самоуправа, подобрување на комуналната инфраструктура и уреденост на просторот и сл.

Влијание врз квалитетот на амбиентниот воздух

Со Измена и дополна на ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Стрешко Симонов и ул. Благој Илиев Гуне, општина Куманово не се очекуваат особени влијанија врз амбиентниот воздух.

Одредени краткорочни влијанија врз квалитетот на воздухот се очекуваат и во време на градбата-изведбата на земјени и градежни работи при што се очекува појава на прашина, како фугитивна емисија на најситни честички на прашина и песок. Треба да се напомене дека во рамките на планскиот опфат се очекува зголемена фреквенција на возила, но не се очекува дека тоа ќе биде дополнително нарушување на квалитетот на амбиенталниот воздух.

Влијание врз климатски промени

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот во поширокиот регион или климатски промени.

Влијание предизвикано од зголемена бучава

Во фазата на градба, при реализација на предвидените активности може да се очекува зголемено ниво на бучава од употребата на механизацијата.

Доколку при имплементација на планскиот опфат се применат мерките дефинирани согласно Стратегиската оценка на влијанијата врз животната средина од секоја посебна активност ќе се намалат очекуваните ефекти од зголемена бучава и ќе се сведат на дозволените нивоа, во согласност со Законот за бучава.

Влијание врз квалитетот на водите

Во текот на конструктивната фаза можно е да дојде до ерозија на теренот поради работата на градежната механизација при изградбата на пристапните патишта, инфраструктурата како и при отстранување на вегетацијата. При работењето на градежната механизација може да дојде до истекување на масла и нафта која што може да доведе до загадување на подземните води.

Нарушувањето на квалитетот на водите може да биде резултат и од неправилно управување со отпад.

Влијание врз почвата

Со имплементација на овој план ќе се оствари рационално користење на земјиштето, односно целокупната површина ќе се осмисли со наменска содржина која ќе резултира со веќе споменатите придобивки. Евентуалните влијанија врз почвата може да произлезат од несоодветно управување со санитарните води, генерираниот отпад, издувните гасови од превозните средства и сл.

Значајни влијанија врз почвата не се очекуваат, бидејќи во Планот за изградба ќе се предвидат мерки и решенија за комуналната инфраструктурна мрежа, управување со отпадните води и отпадот кој ќе се генерира во објектите. Индиректно, негативно влијание на почвата како резултат на издувните гасови од возилата и емисиите во планскиот опфат се проценуваат како не многу значајни со оглед на предвидените заштитни зелени зони и природата на предвидените објекти.

Влијание врз пределот

Имплементацијата на планот нема да има влијание врз пределот од причина што целта на овој план е да се создадат реални услови за одржлив развој и подобро живеење.

При реализацијата на објектите и нивната инфраструктура може да предизвикаат негативни влијанија врз пределот како резултат на ископувањето на земјиштето и депонирањето на вишокот земја на несоодветни локации. Ваквите влијанија се очекува да се третираат како негативни влијанија со ограничен интензитет и времетраење.

Влијание врз културното наследство

Културното наследство на регионот е симбиоза на непроценливи материјални и духовни вредности во една урбанистичко-архитектонска целина сочинувајќи нераскинливо единство на традиционални и уметнички вредности, книжевни, документациони фондови, почнувајќи од праисторијата до денес.

Според Законот, доколку се појави некое археолошко наоѓалиште ќе се постапи согласно одредбите од член 65 од Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15 и 192/15).

Влијание врз биодиверзитетот (флора и фауна)

Во современото планирање на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина. Заштитата на природата ја опфаќа заштитата на биолошката и пределската разновидност и заштитата на природното наследство.

Во пределот каде се наоѓа планскиот опфат не се евидентирани карактеристични видови на флора и фауна, како и карактеристични живеалишта.

Влијание врз материјалните добра

Имплементацијата на Измена и дополна на ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караќиќ, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиев Гуне, општина Куманово ќе ја зголеми економската вредност на земјиштето на поширокото подрачје.

Влијание по однос на генерирање на отпад

При реализација на Измена и дополна на ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиев Гуне, општина Куманово, во градежната фаза ќе се создадат поголеми количини на градежен отпад при реализација на градежните активности и земјен отпад заради раскопување на земјиштето. Во планскиот документ да се предвиди доколку е возможно градежниот шут повторно да се искористи при тампонирање на пристапните делови и покривање на ископите или уредно да се одложи на депонија по завршување на градежните активности.

Доколку отпадот уредно се селектира и собира во контејнери, а после тоа комуналниот отпад организирано се транспортира на депонија се очекува влијанијата од генерирањето на отпад да бидат сведени на минимум. Се препорачува испитување на можноста за искористување на отпадот како секундарна суровина или негово одложување до капацитети каде ќе може да се искористува неговиот потенцијал.

Влијание од несреќи и хаварии

Можни несреќи и хаварии кои би настанале од имплементацијата на овој плански опфат е појава на пожар, елементарни непогоди и други хаварии. Во планскиот опфат се разработени мерки за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природните катастрофи.

За успешно функционирање на заштитата од несреќи и хаварии предвидени се мерки за заштита од пожари, односно сите објекти да се лоцирани така да се пристапни за пожарните возила, а ширината на пристапите не смее да биде помала од пропишаната со што се овозможува лесна подготовка и ставање во дејство на потребната опрема за борба против пожарот и спасување на луѓето. Ивичниците на пристапните патишта мора да бидат закосени поради лесен пристап на пожарните возила до секој објект.

Планирањето и изработката на техничката документација треба да е во согласност со Законот за заштита на пожар.

8. Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ

Заштитата и унапредувањето на животната средина е темелна вредност на Уставот на Република Македонија (член 8) и е регулирана со Законот за животна средина, како и останатите закони и подзаконски акти кои се наведени во овој Извештај. Овој Извештај, кој се базира на релевантните податоци од Просторниот план на Република Македонија, Националниот Еколошки Акционен План, секторски студии за одредени области, како и податоци утврдени на самиот плански опфат, предвидува и мерки за заштита на животната средина од влијанијата кои се очекуваат со имплементацијата на планската документација, а кои е потребно да се испочитуваат во текот на подготовката на планската документација.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Интегрирано управување со комуналниот отпад;
- Озеленување на дворните површини;
- Зачувување на амбиенталните, естетските и рекреативните потенцијали на просторот;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Искористување на соларна енергија, преку имплементирање на концептот неограничен извор на енергија;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Доследно спроведување на планот.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците како и покрај другите инфраструктурни објекти кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување. Согласно Законот за урбано зеленило, процентуалната застапеност на зелената површина да се дефинира со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање зависно од локацијата, намената и големината на градежната парцела.

- ***Мерки за намалување на влијанијата врз демографскиот фактор***

Имплементацијата на планскиот документ позитивно ќе влијае на демографскиот развој и затоа не се предвидуваат мерки за заштита.

- **Мерки за намалување на влијанијата врз човековото здравје**

Интегралната реализација на предложените мерки во сите фази на инвестициониот циклус е во насока на намалување на можните негативни влијанија врз животната средина кои може на директен или индиректен начин да се рефлектираат врз здравјето на луѓето. Цврстиот отпад што би се јавил во рамките на планираниот опфат е потенцијална опасност. Затоа се предлага (интегрирано управување), организирано собирање и транспортирање до местото наменето за отпад. Доследното спроведување на планските решенија, ќе доведе до директна заштита на човековото здравје. Примената на сите мерки ќе овозможи елиминирање на евентуалните негативни влијанија врз животната средина кои може да се рефлектираат на директен или индиректен начин врз здравјето на човекот.

- **Мерки за намалување на влијанијата врз социо-економската состојба**

Реализацијата на планскиот документ позитивно ќе влијае на социо-економската состојба на населението, ќе го подобри квалитетот на живеењето и ќе го зголеми стандардот на населението.

- **Мерки за намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух**

Воздухот е еден од основните елементи за чиста и здрава животна средина и неопходно е при проектирање и реализација на сите објекти да се применат и имплементираат најдобри достапни техники кои го заштитуваат воздухот од загадување.

Објектите од аспект на еколошка заштита не смеат да ја нарушат постојната еколошка рамнотежа и истите е потребно да бидат изведени согласно сите стандарди и нормативи од ваков вид.

Се претпоставува дека загадувањето што ќе биде предизвикано од начинот на греењето на објектите, нема да претставува загадувачка опасност по загадувањето на животната средина.

За намалување на влијанијата врз квалитетот на амбиентниот воздух од имплементацијата ДУП се предлагаат следните мерки:

- Подигање на зелени зони околу граничната линија на планскиот опфат;
- На самите локации да се предвиди формирање на појаси со заштитно зеленило, ниско и средно, со долг вегетациски период се со цел нивно функционално развивање како и додатно намалување на аерозагадувањето;
- Избегнување на користењето на фосилните горива како енергетски ресурс;
- Користење на електрична енергија како енергенс за затоплување при што нема да има никакви загадувачки емисии;
- Мониторинг на емисии на загадувачки материи во воздухот;

- За подобрување на квалитетот на воздухот на самиот опфат, на сите слободни површини да се предвидат зелени површини.

- Мерки за намалување на влијанијата врз климатскиот промени

Во доменот на заштитата на животната средина основна цел е преку соодветни плански поставки да се обезбедат услови за непречен развој со истовремено чување на квалитетот на средината за живот и работа.

За остварување на наведената цел, поставките и потребите од заштита на средината се вградуваат во сите домени на урбанистичкото планирање преку проверка и изготвување на современи стандарди и нормативи.

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот на микро план и поширокиот регион или климатски промени. Затоа не се препорачуваат мерки.

- Мерки за намалување од зголемена бучава

Во овој регион, изворите на создавање на бучава не се од таков вид да овој проблем во животната средина претставува значителна закана за здравјето на луѓето. Покрај недоволната опфатеност со мониторинг на бучава, се смета дека бучавата не ги надминува дозволените стандарди.

На самиот опфат не се предвидени содржини кои би можеле да бидат извори на штетна бучава.

Прашањето за намалување на проблемите со бучава треба да се решава со обезбедување на заштитни зелени појаси и формирање на хортикултурни насади во опфатот. Во функција на заштита од бучава да се предвиди зелен заштитен појас покрај сообраќајниците.

- Мерки за намалување на влијанијата врз почвата

За намалување на влијанијата врз почвата се предлагаат следните елементи:

- Пред започнувањето на секој градежен зафат на планскиот опфат инвеститорот да го организира собирањето на градежниот отпад, негово депонирање или искористување во инвестиционите активности;
- Интегрално управување со комуналниот отпад и негова селекција;
- Поставување контејнери спрема видот на отпадот на соодветни бетонски површини;
- Потенцијално замастените води кои што имаат манипулативни површини, сообраќајници и паркинзи, преку преливни решетки, со посебен дренажен систем да се спроведат до таложник на сепаратор на масло и масти и после нивен третман да се спроведат во канализациона мрежа;
- Селектирано и организирано депонирање на комуналниот отпад со контролиран транспортен систем во депонија;

- Со плановите за хортикултура да се утврдат исклучиво декоративни насади за да не се очекува значајно загадување на почвата.
Со доследно спроведување на законските обврски ќе се спречи било какво загадување на почвата во самиот опфат и надвор од него.

- Мерки за намалување на влијанијата врз флората и фауната

Во планирањето на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина. Заштитата на природата ја опфаќа и заштитата на биолошката разновидност.

Што се однесува до изработката на Измена и дополна на ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиев Гуне, општина Куманово евентуалните влијанија ќе се намалат со формирање на заштитни зелени зони со висока вегетација и хортикултурното уредување на просторот. Заради обезбедување на здрава животна средина ќе бидат организирани објекти согласно прописите, нормите, водите, земјиштето и стандардите кои ќе придонесат за заштита на воздухот, водите, земјиштето и другите елементи на животната средина и природа.

- Мерки за намалување на влијанијата врз пределот

Предвидените активности во планската документација ќе бидат во насока на зачувување и подобрување на естетските потенцијали на пределот. Планската реализација со обезбедување на заштитни појаси со високо и ниско зеленило само ќе го надополни пределот во позитивна смисла. Затоа не се предвидени никакви мерки.

- Мерки за намалување на влијанијата врз материјалните добра

Имплементацијата на планскиот документ има позитивно влијание врз материјалните добра и затоа не се препорачуваат мерки за влијанијата.

- Мерки за намалување на влијанијата врз културното наследство

Согласно Законот за заштита на културното наследство се уредуваат видовите, категориите, идентификацијата, начинот на ставање под заштита и другите инструменти за заштита и користењето на културното наследство, правата и должностите на имателите и ограничувањата на правата на сопственост на културното наследство во јавен интерес.

Во текот на реализација на предвидените површини за градба од овој план, при нивното темелење доколку се најде на археолошки остатоци заради превземање на заштитни мерки, потребно е да се информираат

службите надлежни за заштита на културно-историското наследство кои ќе пропишат посебни услови и режим за нивна заштита.

- Мерки за намалување на влијанијата од управување со отпад

Согласно Законот за управување со отпад создавачите на отпад се должни во најголема мера да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Комуналното претпријатие од општината има задача самостојно да го организира дневното или неделното прибирање на сметот и истото да го евакуира во депонија. Со тоа ќе се спречи загадувањето на почвите и на подземните води, а со тоа и на животната и работната средина воопшто.

- Тврдиот отпад да се собира во контејнери, а потоа комуналното претпријатие ќе врши евакуација;
- Трајното депонирање или одлагање на отпадот во планираниот опфат или надвор од предвидените садови за одлагање да биде најстрого забрането.

Неопходно е да се воспостави ефективна организациска поставеност во сите фази на реализација на планскиот опфат од планирање до финално отстранување на генерираниот отпад на локацијата. Активностите на управување со отпад мора да ги спречуваат емисиите во животната средина, како и штетните и другите негативни ефекти врз здравјето и добро состојбата на населението, преку техничките мерки со посебна цел да се заштитат зелените површини и водните ресурси.

- Мерки за намалување на влијанијата врз површинските и подземните води

Заштитата на водата се третира како превентивна заштита. Превентивната заштита на водата при подземно водење на инфраструктурните водови за водоснабдување и прифаќање на отпадните води, како подземни инсталации се однесува на нивна монтажа, експлоатација, одржување и интервенција. Водовите да се постават во се према техничките нормативи и стандарди кои ќе ја обезбедат нивната сигурност, безбедност и долготрајност во експлоатацијата, ракувањето и одржувањето.

Предвидено е секундарната градска водоводна мрежа да биде од затворен -прстенаст тип, со соодветни приклучоци на примарната мрежа.

Сите понатамошни активности, изборот на нов приклучокот, големина на инфраструктурата, треба да биде во согласност со ЈП Водовод, Куманово.

Местоположбата на водовите од водоводната мрежа се предвидува да биде под тротоарите и зелените површини

Местоположбата на канализационите водови е предвидена да биде под сообраќајниците, со длабина која ќе овозможи нормално опслужување на корисниците. Димензиите на канализационите цевки, со точни отпадни

количини на отпадни води ќе се дадат во проектите, а ќе бидат во граници до П400.

- Мерки за намалување на влијанијата од несреќи и хаварии

Мерки за заштита од урнатини

Заштитата од урнатини како превентивна мерка се утврдува во урбанистичките планови во текот на планирање на просторот.

Во Урбанистичката планска документација е утврден претпоставениот степен на урнатини, нивниот однос према слободните површини и степенот на проодност на сообраќајниците, врз основа на што е изработено планираното решение.

При планирањето да се води сметка да не се создаваат тесни грла на сообраќајниците, зони на тотални урнатини.

Според очекуваните сеизмички интензитети оваа локација се наоѓа во зона на потреси од 8° по МЦС скалата.

Да се предвидува асеизмична градба, како можна превенција, со помала количина на градежен материјал и релативно помали тежини.

Во случај на можни разурнувања, планираните решенија на уличната мрежа обезбедуваат:

- брза и непречена евакуација на луѓето (нема тесни грла на сообраќајниците);
- брз пристап на екипите за спасување и нивните специјални возила;
- непречена интервенција во кругот на катастрофата;
- штетите да се сведат на минимум и
- брза санација на последиците.

За инфраструктурната мрежа не се предвидуваат посебни урбанистички мерки од природни катастрофи.

Другите елементи за заштита од земјотреси, како природна катастрофа, треба да се утврдат со посебниот елаборат за асеизмична градба во делот на статиката и динамичка анализа на градбите, како составен дел на проектната документација.

Мерки за заштита од свлекување на земјиштето

На просторот досега не се забележани свлекувања на земјиштето.

Мерки за заштита од атмосферски невогоди

Со цел за поефикасна заштита задолжително е предвидување на современа громобранска инсталација на сите поголеми градби и нејзино континуирано одржување.

Како посебна мерка за заштита од силните ветрови, покрај комуникациите, претставува изборот на вегетацијата.

Мерки за заштита од пожар, експлозии и опасни материји

При изработката на Урбанистичка планска документација се предвидени пропишани мерки за заштита од пожари, согласно Законот за

заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14 и 146/15) и Законот за пожарникарство („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 81/07, 55/13 и 158/14), како и Правилникот за суштинските барања за заштита од пожар на градежните објекти („Сл. Весник на РМ” бр. 94/09), Правилникот за техничките нотмативи за хидрантска мрежа за гасење на пожари („Сл. Весник на РМ” бр. 31/06), Правилник за суштинските барања за градежните објекти („Сл. Весник на РМ” бр. 74/06) и други позитивни прописи со кои е регулирана оваа проблематика.

Од урбанистички аспект противпожарната (ПП) заштита се предвидува од аспект на:

- брз и непречен пристап до градбите;
- градбите да се предвидуваат од тврда градба, со примена на огноотпорни материјали;
- при изработка на АУП да се води сметка за обезбедување на доволни растојанија;
- со сообраќајното решение и начинот на кој се предвидува изградбата да биде овозможее пристап на противпожарно возило од повеќе страни;
- во градот Куманово кој го опслужува овој плански опфат со ПП заштита, има противпожарна единица, која е опремена со противпожарни возила и со обучени лица за дејствување во случај на пожар, во склоп на севисните дејности;
- да биде обезбедена доволна количина на вода за гасење на пожар;
- во просторот предмет на Урбанистичка планска документација да се испланираат со АУП надворешни пожарни хидранти за гасење на пожарот што би ги зафатиле градбите и
- во понатамошната разработка на планот, обврзно да се реши громобранска инсталација со цел да нема појава на зголемено пожарно оптоварување.

Се препорачува на изведувачот на градежните работи да во целост да ги почитува одредбите предвидени со Законот за безбедност и здравје.

Градежните работници да бидат опремени со лични и колективни средства за заштита при работа.

Другите елементи за противпожарна заштита ќе се утврдат со посебниот елаборат за противпожарна заштита како составен дел на Основниот проект.

9. План на мерки за мониторинг на животната средина

За изработка на ефективен план за управување, неопходно е најнапред да се спроведе оценка на статусот на сите природни вредности вклучувајќи го и здравјето на човекот. Во следниот чекор се определуваат цели и приоритети за управување. Дали превземените мерки и активности ги даваат посакуваните резултати се утврдува преку континуиран мониторинг. Податоците од мониторингот ќе бидат основа за изработка на следниот план за управување. Според тоа, мониторингот е составен дел од кружниот процес на планирање на управувањето.

Основни цели на планот за мониторинг се:

- Подобрување на квалитетот на живеење и зголемување на животниот стандард;
- Заштита на животната средина со имплементација на Планот;
- Одржување на постојано ниво на флора и фауна;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на почвата;
- Минимизирање на отпадот, рециклирање и негова повторна употреба;
- Минимизирање на појави од несреќи и хаварии.

Сепак, тоа најчесто се постигнува низ осмислени научни истражувања чија главна цел е да ги опишат процесите на екосистемите вклучувајќи ги и законите кои влијаат врз нив.

Еколошкиот мониторинг се однесува на последователни мерења во екосистемите со главна цел определување на трендови во компонентите, процесите или функциите.

Со секој предлог мерки за заштитата на животната средина потребно е да се изготви план за мониторинг на предложените мерки и мониторинг на животната средина. Во современото планирање на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина.

Што се однесува до изработката на Измена и дополна на ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиев Гуне, општина Куманово, особено треба да се има во предвид близината на обработуваниот простор.

Планот на мониторинг предвидува следење на следните параметри во животната средина:

- Следење на квалитетот и квантитетот на водите;
- Следење на квалитетот на почвата;
- Следење на бучавата.

Со овој план ќе се овозможи:

- Потврда дека договорените услови при одобрување на проектот се соодветно спроведени;
- Управување со непредвидени влијанија и промени;

- Потврда дека влијанијата врз медиумите на животната средина се во рамките на предвидени или дозволени гранични вредности;
- Потврда дека со примена на мерките се врши заштита на животната средина, односно намалување на негативните влијанија.

10. Нетехничко резиме

Со самото реализирање на оваа планска задача се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на влијанијата. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе.

Оцената на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина и здравјето на луѓето е постапка со која се проценуваат ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето од спроведувањето на предложените документи. Целта е можните ефекти да бидат земени во предвид во раната фаза на подготовката на документите вклучувајќи ги и промените на истите.

Извештајот на овој плански документ ги опфаќа податоците за:

- Постојната состојба на планскиот опфат;
- Потенцијалните влијанија врз населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, почвата, воздухот, водата, климатските фактори, материјалните добра, културното наследство и др.;
- Мерките за заштита и намалување на влијанијата;
- Краток преглед за причините врз основа на кој се одвиваат алтернативите;
- Состојбата на животната средина без имплементацијата на планот;
- Планот за мониторинг на животната средина.

Измена и дополна на ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илие Гуне, општина Куманово е работена во согласност со Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16 и 163/16), Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на ГУП, ДУП, УПС, УПВНМ, и Регулациски план на ГУП, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко - плански документации и архитектонско - урбанистички проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15) и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17).

Овој урбанистички план се изработува на површина од 20233.20 м².

Според Генералниот урбанистички план за Куманово од 2004 година на предметниот плански опфат за УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, со Одлука бр. 07-575/3 од 23.06.2004 година се предвидува површина со намена МД - мешовито домување.

Според важечкиот Детален урбанистички план за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, со Одлука бр. 07- 2133/4 од 04.03.2009 година на

предметниот опфат се предвидува градба на објекти со намена А1 - домување во станбени куќи.

Анализата неопходна за утврдување на можностите и погодностите за развој ги опфаќа следниве елементи: културно-историски, демографски, економски, стопански, сообраќајни, законодавно-административни, здравствено-социјални и други создадени вредности и чинители од страна на корисниците.

Човекот се смета како најважен елемент на урбанистичкото планирање, бидејќи се јавува насекаде и е способен да се активира себеси и се околу себе, со цел да создаде подобар живот во средината каде што живее.

Покрај согледувањата на демографскиот развој, како и факторите кои влијаат на истиот, за целосно согледување на постојната состојба извршена е детална анализа и севкупно истражување, како и увид на самото место со спроведена инвентаризација на објектите и населението во рамките на планскиот опфат.

По извршената анализа, добиени се приближни податоци за бројот на жителите и домаќинствата во рамките на планскиот опфат кој е предмет на изработка на планот.

Во рамките на предметниот опфат живеат 217 жители, а бруто густината на планскиот опфат изнесува 107.25 жители на хектар и нето густина на живеење од 145.88 ж/ха.

Планскиот опфат нема голема густина на живеење, пред се поради фактот дека во предметниот опфат е густо изграден, изградени станбени објекти со голема висина.

Структура на населението по старост е битен елемент во планирање на природниот прираст, работоспособност на населението и др.

Во планскиот опфат живеат 217 жители во 52 семејства, така што просечниот број на членови иснесува 4,17 жители во семејство. Бројот на жители во семејство не одговара со определбите на ГУП за град Куманово, каде се предвидува просечен број на членови во семејство да изнесува 3,7 жители.

Планскиот опфат кој е дел од УБ 62 е површина наменета за домување во станбени куќи, мали комерцијални и деловни намени, како и помошни објекти.

Евидентирани се вкупно 96 објекти со следнава намена, катност, конструкција и функција во планскиот опфат.

Површината на вкупниот анализиран простор изнесува 20233.20 м² на кој постојат следниве објекти: 43 помошни објекти, 52 станбени куќи и 1 мали комерцијални и деловни намени вкупно со 217 жители во 58 станбени единици, со што се добива бруто густина на населеност од 107.43 жители/ха.

Согласно добиените податоци од Министерство за култура, (допис бр. 17-2001/2 од 11.05.2017 година), Управа за заштита на културно наследство, констатира дека на подрачјето на планскиот опфат нема заштитени добра и добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

Според потврдата од ЕВН - КЕЦ Куманово, (допис бр. 14-3824/2 од 11.05.2017 година), за подземни и надземни инсталации на дистрибутивната мрежа дадени се податоци за нисконапонски надземен водови и средно напонски кабелски вод.

Согласно податоците добиени од Јавно претпријатие Водовод Куманово, со допис бр. 10- 786/2 од 05.05.2017 година, на улиците кои се опфатени со овој плански постои изведена водоводна и канализациона мрежа.

Постојат изведени водови од водоводната мрежа на улица - Тоде Мендол, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиевски Гуне, ул. Вук Караџиќ и пешачка патека. Постојат изведени водови од канализационата мрежа на улица - Тоде Мендол, ул. Страшко Симонов, ул. Благој Илиевски Гуне, ул. Вук Караџиќ и пешачка патека.

Според потврдата за подземни и надземни инсталации на телефонската мрежа со допис бр. 07-168850/1 од 17.05.2017 година, на предметниот опфат постојат подземни ТК инсталации. Бакарен МКТ вод. Сите активности за задоволување на потребите од проширување на телефонските врски се во надлежност на АД Македонски телеком, Куманово.

Во планскиот опфат кој е предмет на изработка на овој ДУП, се целосно изведени улиците - Тоде Мендол, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиевски Гуне и ул. Вук Караџиќ, како што се прикажани во графички прилог. Истите не се изведени согласно Правилник.

Според податоците добиени од Акционерско друштво ГА-МА, Скопје, на предметниот опфат, не постои изведена гасоводна мрежа.

Според податоците добиени од Јавно претпријатие Куманово - Гас, Куманово, со допис бр. 03-06/87 од 26.06.2017 година, на предметниот плански опфат не постои изведена гасоводна мрежа, приклучок ќе се врши според прикажаната планираната сообраќајна инфраструктура.

При изработка на оваа измена и дополна на Детален урбанистички план, чии смерници произлегуваат од Генералниот урбанистички план, во методот на работа се почитувани и применети нормите и определбите од законската регулатива, степенот на економско-општествениот развој на населеното место, како и сознанијата за неговиот иден развој.

- Урбанистичкото планирање е просторно истражување на идниот развој на населеното место;
- Урбанистичкото планирање е дел од општествено-економското планирање;
- Урбанистичкиот план претставува општествен договор помеѓу корисниците на просторот кои се заинтересирани за развој на подрачјето;
- Урбанистичкото планирање е синтеза на низа на дејства поврзани со уредување на просторот и просторно планирање;
- Урбанистичкото планирање во себе содржи визија за далечна иднина.

Основни критериуми вградени во урбанистичкиот концепт на овој ДУП се:

- Рационалност и економичност на решенијата од аспект на оптимално

- користење на земјиштето и условите што тоа ги дава;
- Почитување на постојните парцели и сопственост;
- Усогласување на потребите на инвеститорот со можностите што ги дава согледаната состојба на теренот.

Просторниот развој треба да се насочи кон изработка на детални урбанистички планови и да се предвиди економски издржано решение во областа на сообраќајот, инфраструктурата, намената на просторот и системот на градба. Предвиденото решение потребно е да ја дооформи сегашната намена на просторот определен со генералниот урбанистички план. По донесувањето на овој детален урбанистички план се предвидуваат поголеми можности за просторен развој на градот.

Оваа измена и дополна на Детален урбанистички план за дел од урбана единица Тоде Мендол, дел од Урбан Блок 62, Куманово е работен во согласност со Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16 и 163/16), Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на ГУП, ДУП, УПС, УПВНМ, и Регулациски план на ГУП, формата, содржината и начинот на обработка на Урбанистичко плански документации и АУП и содржината, формата и начинот на обработка на Проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15) и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17).

Овој план се изработува за дел од урбаната единица Тоде Мендол, претставува дел од Урбан блок 62, во КО Куманово, општина Куманово. Согласно член 43 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16 и 163/16), планирањето на просторот се врши за период од пет години, согласно тоа планскиот период на ДУП-от е од 2017 до 2022 година.

Планскиот опфат на предметниот ДУП зафаќа површина од 20233.20 м² и истиот се граничи со улици ул. Страшко Симонов, ул. Тоде Мендол, ул. Благој Илиев Гуне и ул. Вук Караџиќ.

Деталните урбанистички планови за повеќе урбанистички единици во градот се работени по стари правилници и нормативи, поради што се јавува потреба од нивно изменување и дополнување.

Параметрите и смерниците на овој план се превземени од Генералниот урбанистички план за град Куманово, (Одлука бр. 07-575/3 од 23.06.2004 година) и од важечкиот Детален урбанистички план, (Одлука бр. 07-2133/4 од 04.03.2009 година).

Од горенаведеното произлегуваат следните цели на изработка на измена и дополна на Деталниот урбанистички план:

- Урбанизирање на планскиот опфат како дел од деталниот урбанистички план за кој постои одредена урбанистичка документација;
- Изработка на Детален урбанистички план за дел од Тоде Мендол, дел од Урбан Блок 62 Куманово со површина на планскиот опфат од 20233.20 м².

Дадениот плански опфат и понатаму плански да се развива и усмерува според потребите на инвеститорите кои се иницијатори за Измена и дополна на Детален урбанистички план, а во согласност со сите законски акти и Правилници.

Изработка на измена и дополна на Деталниот урбанистички план се базира на основите на Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16 и 163/16), како и определбите и анализите од важечкиот Генералниот урбанистички план и Детален урбанистички план.

Просторниот концепт на планот се задржува ист како и во важечкиот Детален урбанистички план, чии смерници произлегуваат од ГУП. Истиот се темели на максимално почитување на оформениот плански опфат.

Концепцијата на решението произлегува од постојната состојба и увидот на лице место. Со предложеното решение се задржува намената предвидена во ГУП-от, особено е водена сметка за максимално почитување на катастарските парцели.

Процентот на изграденост на локацијата ќе биде во согласност со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17).

Потребните показатели за парцелите се дадени во графичкиот прилог и нумеричките податоци, а билансните показатели ја покажуваат реалната состојба на изграденост и интересот за идна градба во предметниот плански опфат.

Население

Населението, со сите свои пропратни елементи претставува битен фактор во организација на живеењето, димензионирањето и развојот на општествените и пратечките функции и други елементи на урбаниот начин на живеење.

Деталниот урбанистички план се работи за период од 5 години. За овој период се планираат промени во однос на бројот на жителите, нивно пресметување согласно параметрите и податоците дадени во ГУП за град Куманово.

Во планскиот опфат се предвидуваат да се изградат 43 објекти со намена А1-домување во станбени куќи.

Површина на плански опфат(м ²)	Планиран број на жители	Бруто на густина на живеење ж/ха	Површина за домување (м ²)	Нето густина на живеење ж/ха
20233.20	240	118.62	15723.09	152.63

Дадените бруто и нето густина на живеење се мали, пред се поради намената - домување во станбени куќи, големи парцели и малиот процент на изграденост.

Во планскиот опфат се предвидени вкупно 65 станбени единици, со по 3.7 членови на семејство (согласно ГУП) или вкупно 240 жители.

Бруто густина на населеност $240ж / 20233.20 м^2 = 118.62ж/ха$.

Нето густина на населеност $240ж / 15723.09 м^2 = 152.63ж/ха$.

Овој урбанистички план се изработува на површина од 20233.20 м². Планскиот опфат на кој е вршена потребната анализа за изработка на предметниот ДУП е ограничен со следниве улици:

- на север границата е по оската на ул. Вук Караџиќ;
- на југ граница е по оската на ул. Благој Илиев Гуне;
- на исток граница е по оската на ул. Тоде Мендол;
- на запад граница е по оската на ул. Страшко Симонов.

На предметниот плански опфат се предвидуваат следните основни класи на намена:

НАМЕНА НА ЗОНИ	Површина на зони (m ²)	
A1- Домување во станбени куќи	15723.09	77.71%
E2 - Комунална инфраструктура - сообраќајница	4510.11	22.29%
ПОВРШИНА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ	20233.20	100%

Максимална површина за градба (под објекти) во рамки на планскиот опфат:

- За намена A1 - Домување во станбени куќи A1 - 6274.11 м²

Вкупно - 6274.11 м²

Развиена површина за градба во рамки на планскиот опфат:

За намена A1 - Домување во станбени куќи A1 - 25096.44 м²

Вкупно - 25096.44 м²

Согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17) за намената A1 се дозволени следните компатибилни класи на намена:

Основна класа на намена	Компатибилни класи на намена на основната класа на намена	Максимално дозволен % на учество на единечна намена во однос на основната класа на намена во планот	Максимално дозволен % на учество на збирот на компатибилните класи на намена во однос на основната класа на намена
A1 - домување во станбени куќи	B1	30	30
	B5	5	
	B1	30	
	B2	30	
	G2*	5	
	D3	30	

B1 - мали комерцијални и деловни намени

B5 - хотелски комплекси

B1 - образование и наука

B2 - здравство и социјална заштита

G2* - лесна незагадувачка индустрија само за објекти кои стекнале првен статус согласно Закон за постапување со бесправно изградени објекти

D3 - спорт и рекреација.

Со изработка на ДУП, и во истиот, за намената A1 се предвидува компатибилна класа на намена - B1 - мали комерцијални и деловни намени.

Максимално дозволеениот процент на учество на единечна компатибилна класа на намена во однос на основната класа на намена во планот за компатибилните намени Б1 изнесува - 30%.

Максимално дозволеениот процент на учество на збир на компатибилна класа на намена во однос на основната класа на намена во планот за намена Б1 изнесува -30%.

Во планскиот опфат сообраќајното решение е дефинирано со превземениот предвиден сообраќај во ГУП и важечкиот сообраќај од ДУП.

Предвидените сообраќајници се во согласност со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање, („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17).

Во овој ДУП се барани нови економски решенија за задоволување на потребите на сообраќајот, но во рамките на сообраќајните и техничките нормативи.

Во планскиот опфат кој е предмет на изработка на овој ДУП, внесени се траси на сообраќајниците онака како што се во важечкиот ГУП за град Куманово, а нивниот профил е усогласен со важечкиот правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање

Проблемот на стационарниот сообраќај ќе се решава во рамките на сопствена парцела со почитување на потребен број на паркинг места, како основен услов за изградба до максимално дозволената висина и површина за градба. Истите ќе се пресметуваат согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17).

Согласно постојните важечки прописи за проектирање на комунална инфраструктура, изработени се основни решенија на ваков вид на објекти, усогласени со постојната инфраструктурна мрежа, како и со предвидената водоводна инфраструктура, согласно главните проекти за изградба на идна водоводна мрежа на град Куманово. Објектите се приклучени и се снабдуваат со санитарна, технолошка и противпожарна вода преку градската водоводна мрежа.

Предвидено е секундарната градска водоводна мрежа да биде од затворен -прстенаст тип, со соодветни приклучоци на примарната мрежа.

Сите понатамошни активности, изборот на нов приклучокот, големина на инфраструктурата, треба да биде во согласност со ЈП Водовод, Куманово.

Местоположбата на водовите од водоводната мрежа се предвидува да биде под тротоарите и зелените површини.

Димензиите на профилите на водоводните цевки се добиваат со хидраулична пресметка, со познати потрошувачи на вода, а се движат во граници од Ф80 - Ф125.

Местоположбата на канализационите водови е предвидена да биде под сообраќајниците, со длабина која ќе овозможи нормално опслужување на корисниците. Димензиите на канализационите цевки, со точни отпадни количини на отпадни води ќе се дадат во проектите, а ќе бидат во граници до П400.

Исто така, треба да се извршат пресметки со кои пресметки ќе се добијат наклони на канализационите цевки. Канализационите цевки ќе бидат од сепарационен тип, а ќе се вливаат во градската канализациона мрежа.

Местоположбата на атмосферската канализација е предвидена да биде под сообраќајниците. Количината на отпадните атмосферски води ќе се одреди со емпириски формули, во зависност од сливната површина, интензитетот на дождовите и отечниот коефициент.

Отпадните атмосферски води од планскиот опфат од кровните површини на објектите, од површините на улиците, од зелените површини ќе бидат прифатени и евакуирани во атмосферска канализација.

Во граници на предметниот плански опфат постојат легално изградени објекти, со извршени приклучувања на постојната електрична мрежа.

Сите активности за задоволување на потребите од проширување на енергетските карактеристики на објектите во рамките на планскиот опфат се во надлежност на ЕВН Македонија АД Скопје, КЕЦ Куманово.

Според техничките нормативи за одредување на вкупниот број на телефонски приклучоци - на секоја субјект или станбена единица и припаѓа еден телефонски приклучок. За овој плански опфат изведено е приклучување на постоечките објекти, кои се обезбедени со комплетна телефонска мрежа која ги задоволува потребите на објектите. Телефонската инсталација треба да ги задоволува критериумите за урбана градска средина. Сите идни планирања и развој на телефонската инсталацијата, треба да се планира и изведе со издадена согласност од АД Македонски телекомуникации Куманово.

Согласно податоци добиени од надлежни институции ЈП Гас - Куманово, се предвидува изградба на гасоводна мрежа на улица Тоде Мендол, улица Страшко Симонов и улица Благој Илиев Гуне со капацитет од Ф110. На станбена улица Вук Караџиќ и на пристапна улица Новопланирана се предвидува инсталација со профил Ф90 и Ф63. Начин на изведување на водовите треба да е во согласност со Јавно претпријатие Гас Куманово.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Интегрирано управување со комуналниот отпад;
- Озеленување на дворните површини;
- Зачувување на амбиенталните, естетските и рекреативните потенцијали на просторот;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Искористување на соларна енергија, преку имплементирање на концептот неограничен извор на енергија;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Доследно спроведување на планот.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците како и покрај другите инфраструктурни

објекти кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување. Согласно Законот за урбано зеленило, процентуалната застапеност на зелената површина да се дефинира со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање зависно од локацијата, намената и големината на градежната парцела.

Реализацијата на планскиот документ позитивно ќе влијае на социо-економската состојба на населението, ќе го подобри квалитетот на живеењето и ќе го заголеми стандардот на населението.

Кога станува збор за мониторинг за животната средина се дава можност за испитување, оценување и системско набљудување на загадувањето и состојбата на медиумите во животната средина како и идентификација и регистрација на изворите на загадување. Планот на мониторингот претставува алка помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции во кој ќе го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат одлуки.

Најголем бенефит во спроведувањето на стратегиската оценка на животната средина е во вклучување на аспектите од полето на социјалата, економијата и животната средина, меѓусебната соработка, развој на регионалните цели и целите за одржлив развој и заштита на животната средина и луѓето.

11. Прилози

Листа на национална законска регулатива

1. Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15 и 39/16);
2. Уредба за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 74/05);
3. Правилник за содржината на барањата што треба да ги исполнува студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 33/06);
4. Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапката за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ“ бр. 153/07);
5. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 153/07);
6. Правилник за воспоставување на листата на експерти за СОЖС, процедурата за спроведување на испитот за експерти за СОЖС, воспоставување комисијата за оценка на знаењето на експертите за СОЖС („Сл. Весник на РМ“ бр. 129/07);
7. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ“ бр. 144/07);
8. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 147/08);
9. Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 199/14, 44/15 и 193/15);
10. Законот за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15);
11. Правилник за критериумите, методите и постапките за оценување на квалитетот на амбиенталниот воздух („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04);
12. Закон за води („Сл. Весник на РМ“ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16);
13. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99);
14. Уредба за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99 и 71/99);
15. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99);
16. Закон за отпад („Сл. Весник на РМ“ бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15 и 39/16);
17. Листа на отпади („Сл. Весник на РМ“ бр. 100/05);

18. Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15);
19. Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава („Сл. Весник на РМ” бр. 64/93);
20. Закон за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15 и 192/15);
21. Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15 и 63/16);
22. Закон за благосостојба на животните („Сл. Весник на РМ” бр. 113/07);
23. Закон за благосостојба на растенијата („Сл. Весник на РМ” бр. 25/98; 06/00);
24. Закон за заштита на растенијата („Сл. Весник на РМ” бр. 25/98; измени 06/00);
25. Закон за безбедност и здравје при работа („Сл. Весник на РМ” бр. 92/07, 136/11, 23/13 и 25/13);
26. Закон за енергетика („Сл. Весник на РМ” бр. 63/06, 36/07);
27. Закон за експропријација („Сл. Весник на РМ” бр. 33/95, 20/98, 40/99, 31/03, 46/05 и 10/08).

Листа на релевантни ЕУ директиви

Директиви на ЕУ ипфатени во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008). Релевантни се и нивните измени и дополнувања:

1. Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС)
2. Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС), дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
3. Директива за озон во амбиентниот воздух 2002/3/ЕС
4. Директива за информирање на корисници (1999/94/ЕС) дополнета со Директивата 2003/73/ЕС
5. Рамковна Директива за вода (2006/60/ЕС) дополнета со Одлуката 2455/2001/ЕС
6. Директива за урбани отпадни води (91/271/ЕЕС) дополнета со Директивата 98/15/ЕС и Регулативата (ЕС) 1882/2003
7. Директива за вода за пиење (98/83/ЕС) дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
8. Директива за испуштање на опасни супстанции во водите (76/464/ЕЕС) дополнета со Директивата (91/692/ЕЕС и 2000/60/ЕС) е биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007, освен член 6, кој беше отповикан на 22.12.2000.
9. Директива за мерење на квалитетот на водата за пиење (79/869/ЕЕС) дополнета со Директивите 81/855/ЕЕС, 91/692/ЕЕС, и Регулативата

- (ЕС) 807/2003 ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007)
10. Директива за подземни води (80/68/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС
 11. Директива за Стратешка оценка на животна средина (2001/42/ЕС)
 12. Директива за пристап на информации за животната средина (2003/4/ЕС)

Додаток

Врз основа на член 65 став (6) од Законот за животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 164/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15129/15, 192/15, 39/16 и 42/16), Градоначалникот на Општина Куманово, на ден 27.03.2018 година, донесе

Одлука за спроведување на стратегиска оцена

1. За Измена и дополна на ДУП за дел од урбана единица „Тоде Мендол,, дел од УБ 60, Плански опфат помеѓу ул. „Вук Караџиќ,, , ул. „Тоде Мендол,, , ул. „Благој Илиев Гуне,, и ул. „Страшко Симонов,, за плански период 2017-2022 год. потребно е да се спроведе Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина, согласно член 65 од Законот за животната средина.

2. Како органи засегнати од имплементација на Измена и дополна на ДУП за дел од урбана единица „Тоде Мендол,, дел од УБ 60, Плански опфат помеѓу ул. „Вук Караџиќ,, , ул. „Тоде Мендол,, , ул. „Благој Илиев Гуне,, и ул. „Страшко Симонов,, за плански период 2017-2022 год., се определуваат следните: општина Куманово, комуналните претпријатија што обезбедуваат услуги за водоснабдување и одведување на отпадните води, постапување со комунален отпад, жители на населбите, сопствениците на земјиштето на соседните катастарски парцели, невладини организации и здруженија на граѓани и други заинтересирани страни.

3. За измена и дополна на ДУП за дел од урбана единица „Тоде Мендол,, дел од УБ 60, Плански опфат помеѓу ул. „Вук Караџиќ,, , ул. „Тоде Мендол,, , ул. „Благој Илиев Гуне,, и ул. „Страшко Симонов,, за плански период 2017-2022 год. за чија изработка е одговорен ДУППИ „УРБАН ГИС“ ДОО, а го донесува Општина Куманово, се очекува дека ќе има влијанија врз животната средина.

4. Обемот на извештајот за стратегиска оцена треба да ги опфати следните аспекти: влијание врз подземните и површинските води, влијание врз почвата, влијание по однос на генерирање на комунален, градежен и опасен отпад, влијание врз амбиентниот воздух и влијание врз биодиверзитетот, влијание врз имоти на лица и влијание врз здравјето на луѓето.

5. Одлуката, заедно со формуларите за определување на потребата од спроведување на стратегиска оцена, се објавува на веб страната на Министерство за транспорт и врски на следната веб адреса: www.kumanovo.gov.mk

6. Против оваа одлука јавноста има право на жалба до Министерство за животна средина и просторно планирање во рок од 15 дена од денот на објавување на одлуката на веб страната.

Бр. 21-уп1-
Место Куманово

ОПШТИНА КУМАНОВО
ГРАДОНАЧАЛНИК

Максим Димитриевски

Република Македонија
 Министерство за животна средина
 и просторно планирање

Република Македонија
 Министерство за
 животна средина
 и просторно
 планирање

Буд. "Гоце Делчев" бр.18,
 1000 Скопје,
 Република Македонија
 Тел. (02) 3251 400
 Факс. (02) 3220 165
 Е-пошта:
infoeko@moepp.gov.mk
 Сајт: www.moepp.gov.mk

*Ст. 4
 04.04.2018*

Архивски бр. УП1-15 541/2018

23. 04. 2018

Дата:

Општина Куманово
 Ул. 11 Октомври бб.
 1300 Куманово
 Република Македонија

23.08

1135

25.04.2018

УП1-15-541/2018	23.04.2018	25.04.2018		
-----------------	------------	------------	--	--

Предмет: Известување
 Врска: ваш бр. 21-УП1-5174 од 30.03.2018

Почитувани,

Во врска со Вашето барање доставено до Министерство за животна средина и просторно планирање-Сектор за просторно планирање под бр. УП1-15 541/2018 од 04.04.2018 год. поврзано со постапка за носење на планска документација измена и дополна на ДУП за дел УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 60, Плански опфат помеѓу ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Благој Илиев Гуне и ул. Страшко Симонов - Општина Куманово, Ве известуваме дека согласно Законот за животната средина („Службен весник“ бр: 53/5, 81/5, 24/7, 159/8, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12 и 93/13) Вашата Одлука за спроведување на Стратегиска оцена за влијание на животната средина и формуларот, Министерството за животна средина и просторно планирање ги прифаќа. Одлуката заедно со формуларите задолжително се објавуваат на веб страната на органот кој го подготвува и носи планскиот документ.

Со почит,

МИНИСТЕР
 Sadulla Duraki

Изработил: Милева Тагасовска

Проверил: Сашо Апостолов

Одобрил: Неби Редети

Handwritten signatures and initials

Користена литература

- Просторниот план на РМ, 2004;
- Планска документација за Измена и дополна на ДУП за дел од УЕ Тоде Мендол, дел од УБ 62, плански опфат помеѓу улиците: ул. Тоде Мендол, ул. Вук Караџиќ, ул. Страшко Симонов и ул. Благој Илиев Гуне, општина Куманово;
- ЛЕАП за општина Куманово;
- Преглед на заштитни подрачја во РМ (2008) и Извештај на меѓународен консултант за заштитени подрачја во рамки на УНДП/ГЕФ/МЖССП проектот: Зајакнување на еколошката, институционалната и финансиската одржливост на системот на заштитени подрачја во Македонија;
- Национална стратегија за одржлив развој, 2009;
- Втор Национален извештај за климатски промени, 2008
- Национална стратегија за механизмот за чист развој за првиот период на обврски според протоколот од Кјото 2008-2012, 2007;
- Втор Национален Еколошки акционен план на РМ, 2006
- Национална стратегија за биолошка разновидност, 2004;
- Стратегија за управување со отпад во РМ 2008-2020;
- Национална транспортна стратегија за патниот превоз, 2008;
- Стратегија за демографски развој на РМ 2008-2015;
- Национална програма за усвојување на правото на ЕУ (НППА II, 2007);
- Национална стратегија за мониторинг на животната средина, 2004;
- Стратегија за управување со животната средина, 2005;
- Стратегија за подигање на јавната свест во животната средина, 2005;
- Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција, 2005;
- Национален здравствено-еколошки акционен план (НЗЕАП), 1999;
- Рамковна директива за вода (2000/60/ЕС);
- Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС);
- Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС);
- Рамковна директива за бучава (2002/49/ЕС);
- Директива за стратегиска оценка на животна средина (2001/42/ЕС);
- Достапни искуства и практики.